ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4256 — ՓԵՏՐՈՒԱՐ 24/8 ՄԱՐՏ 1900 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 7 ԶԻԼԳԱՏԷ 1317 — ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4256

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سی ادارەخانه‌سی

ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆր.
» » » » վեցամսեայ. 20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Յանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՄԵՐ ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մենք շատ կը պարծինք ուշիմ և աշխատող հասարակութիւն մը ըլլալնուս համար, բայց քանի որ ինքզինքը լաւ ճանչնալը իմաստութեան կատարելագոյնն է, խստովանինք թէ, ամէն պարագայի մէջ, տրամաբանութիւնը չէ սակայն որ հայ մտքին կարողութեանց զօրաւորագոյնն է:

Արդարեւ, օրինակները առնելու համար այն դասակարգէն որ հայ տարրին մտաւորական և հոգեկան բնատոհմիկ ձիրքերը անաղարտ պահած է իր սկզբնական վիճակին մէջ, դաւառին խորէն հաղիւ դուրս եկած աղջկայ մը առնենք և պիտի տեսնենք որ այդ անտաշ գաւառացին կրնայ քիչ ատենուան մէջ զարմանալի տաղանդ մը ցոյց տալ լաւագոյն cordon bleu մը հաւասար և գուցէ անկէ դերազանց խոհարար մը ըլլալու համար, բայց երբ իր արուեստին մէջ ցոյց տուած կարողութեան շնորհիւ նոյն իսկ դեսպանատան մը խոհակերութեան շահաւէտ ու պատուաբեր պաշտօնին կոչուի, այդ հայը, որ տրամաբան չէ ի բնէ, պիտի ջանայ իր նրբաճաշակ տիրոջը ճաշակին վրայ իսկ բռնանալ, առանց ճամբու դըրուելիքը գուշակելու:

Այս խորհրդածութիւնները կընենք կիրառելէ մեզ ղրկուած և մեր վերջին թիւերէն միայն ազգային բաժնին մէջ երեւցած տեղեկութեան մը առթիւ: Տեղեկատուն, որ ուսուցիչ մըն է, կրակ ու բոց կարած է և կը բողոքէ տեղւոյն Ազգ. վարժարանի հոգաբարձու էֆէնտիին դէմ որ ուսուցչական մարմնոյն եկեղեցական արարողութեանց, ամէն կիրակի, անխտիր, ներկայ դանուիլը պահանջած էր իրաւամբ:

Այս վէճին բառը եթէ կստորագծենք չի կարծուի բնաւ թէ հակառակ իրենց կամքին ուրիշները աղօթատեղի հրաւիրելը իրաւունք մը կը նկատենք, այլ սա արդար պատճառաւ որ հաւատացեալներու լուսայով հաստատուած և կառավարուած ազգ. վարժարանի մը հոգաբարձուն, եթէ նոյն իսկ անկրօն մը ըլլայ, ոչ միայն իրաւունք ունի, այլ նաև պարտաւոր է նոյն վարժարանին ուսուցիչը, եթէ սա դիւթապաշտ իսկ ըլլայ, ստիպել որ իր խնամոց յանձնուած սաներուն, կրօնական հասարակութեան մը պատկանող սերունդին, սրտին մէջ իր պաշտպանական հաւատքին ու պաշտամանց սէրն ու յարգանքը վառ պահէ:

Թիւրճ ու կրօնական համոզում, ինչ որ ալ ըլլան, արդարեւ նուիրական սրբավայր մըն են որոնց ոչ ոք իրաւասնքը ունի մտենալու. հաւատքնական սրբապիղծ հետազօտութիւններ չեն որոնց պաշտպան կուզենք հանդիսանալ, սակայն ընդունելով հանդերձ որ ամէն ոք իրաւունք ունի իրեն համար ունենալ կամ չունենալ իր մասնաւոր հաւատքն ու պաշտամունքը, անտրամաբան կը նկատենք որ կրօնական որոշ ծրագրի մը և իտէալի մը ծառայող և հայ եկեղեցւոյ նպաստով մատակարարուած վարժարան մը իրաւունք չունենայ իր սաներուն վրայ հսկելու պաշտօն ունեցող ուսուցիչներէն պահանջել ոչ թէ կրօնական որոշ համոզումներ գոնէ հայ կրօնքի պահպանման համար հարկ դատած դաստիարակն disciplineի մը համակերպում:

Մենք չպիտի յանդգնինք քննել գիտութեան այն անմուն պաշարը և մտքի այն բարձր մակարդակը որուն շնորհիւ (?) դարավերջիկ ուսուցիչներ անպատուութիւն կը սեպեն, գոնէ շաբաթը անգամ մը, գէթ երկու բոպէ, ունկնդրել այն հոգեղմայլ եւ սրտի մտրիկ մեղեդիներուն որոնք հազարաւոր տարիներէ ի վեր, կը դղրդեցնեն ազգ. եկեղեցւոյ դմբեթները, բայց բաւական քաջութիւն պիտի ունենանք իրենց ըսելու թէ օրքան որ ալ պատկենական հաւատքէն խորթանալու հովեր առնեն, անտրամաբանութեան ազգային հովն է դալ ձեալ որ կալեծփէ իրենց մտքի մակերեւոյթը, որով չեն ուզեր ըմբռնել, իբրեւց libre-penseurի սեթեւեթեալ կատաղութեան մէջ, թէ՝ արժանապատուութիւնը և պարտաճանաչութիւնը իսկ զիրենք կստիպեն եկեղեցւոյ թշնամին չըլլալ եւ թանոր դրամով կ'ապրին և թէ հոգաբարձու մը, որքան որ ալ տիմար ըլլայ, դարձեալ իրենցմէ աւելի տրամաբան է երբ իր պահանջածը եկեղեցւոյ շահուն ու պատուոյն համաձայն է ամէն կերպ վ:

ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ա.

ՀԱՄԵՍՏ ՀԱՆԳԻՍ ՄԸ

Սամսոն՝ առեւտուրի կեդրոնատեղի մը՝ և միանգամայն նաւահանգիստ մը ըլլալով, կ'արժէր որ իր զարգացած քաղաքի մակդիրին կցեր բարոյական բարգաւաճումի չքնաղ ու գեղեցիկ ոլորտներ ալ: Այս օգտաւէտ էշխրու մէջ յայտնելու գոհունակութիւնը ունինք թէ, հոս, մենք ալ կը վայելենք մեր նիւթական նախանձելի դիրքին համապատասխանող կրթական հաստատութիւն մը լաւ մտակարարութեամբ: Սամսոնցին վեց ամիս առաջ զգալով դաստիարակութեան գործին աւագ ու կենսական կարեւորութիւնը, արդէն տեղւոյն Ս. Ներսէսեան երկսեռ վարժարանը բարեկարգելու գովելի գաղափարը յղանալով, զայն իրականութեան արդիւնաւէտ շաւիղին մէջ դնելու թերացած չէր:

Ամսոյս 17ին, վարժարանին վեցամսեայ քննութեան վիճակացոյցներու բաշխման հանդէսիկը տեղի ունենալով, մեծամեծ յոյսեր ներշնչեց ներկաներուն, կրթական գործին բարւոք մատակարարութեանը մասին: Հանդէսը տեղի ունեցաւ վարժարանին սրահին մէջ՝ որ պարզ թէև, բայց շատ ճաշակով զարդարուած էր: Քաղաքիս Սրժ. երկու քահանաներուն, ինչպէս նաև Թաղական Խորհրդոյ և Հոգաբարձութեան անդամներուն ներկայութիւնը մեծ տպաւորութիւն մը և խրախոյս մը կը պատճառէին թէ՝ ուսուցիչներուն և թէ ուսանողներուն: Հանդէսը սկսաւ առաւօտեան ադօթքով մը. յետոյ, վարժարանին Տնօրէն՝ Թովմաս էֆ. Սահմեան կարդաց Ա. կարգէն մինչեւ բարձրագոյն Դ. կարգի աշակերտներու վիճակացոյցները, բաշխելով մանկական երգերու ծլրտլրտլրտքով ընդմիջուած. իւրաքանչիւր աշակերտ կը ստանար զայն թէ՝ Տնօրէնին և թէ հանդիսականներուն գովեստի գեղեցիկ և կամ գանգատի դառն դիտողութեան մէջ. հարկաւ գանգատն ալ իր բարի ազդակը ունի, արթնցնելով մրցման ու բարի նախանձի եռանդը ճըզմիմ ու բեղուն ուղեղներու մէջ:

Վիճակացոյցներու բաշխումէն վերջ, կարգը կու գար մանուկներուն արտասանութեան, զոր յաջողեցան բնական կերպով կատարելու: Ու եւ եւ՝ ուսուցչական խումբը՝ Ն. Զատրճեան, Ա. Տիրատուրեան, Մ. Տէր-Սահակեան, Կ. Տէվէլեան՝ էֆէնտիները չզլացան մէյ մէկ ատենախօսութիւնով խրատականներ ուղղել ուսանողներուն. հուսկ յետոյ Տնօրէն Սահմեան էֆ. ատենաբանեց, նիւթ ունենալով դաստիարակութեան կարեւորութիւնը և Տէր Հայրերը պարագային պատշաճ աղօթք մը մրմնջելով հանդէսը փակուեցաւ, և ունկնդիրները իրենց շնորհաւորումները մաղթելով, լաւ տպաւորութեամբ մեկնեցան: Կը յուսանք թէ, ապագային, գոհացուցիչ արդիւնքներով կը պսակուին անոնց ջանքերը:

Սամսոն Ս.

Բ.

ՊԱՅԱԶԻՏԻ ԴՊՐՈՑՆ ՈՒ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Գաւառներու մէջէն Պայազիտի դպրոցները ամէնէն անկանոն վիճակը ունին. նախորդ Միացեալ Ընկերութեան ձեռքին տակ, Պայազիտ ունէր կարգաւորեալ վարժարան մը և քիչ շատ զարգացած ընթացաւարտներ. բայց հակիւ թէ Ընկերութիւնը ձեռնթափ եղաւ գաւառական վարժարաններէն, Պայազիտի մանկտին այլեւս դպրոցի երես չտեսաւ: Այս քաղաքը թէեւ փոքր, բայց վաճառաշահ է, և նշանաւոր վաճառականները մեծ մասամբ հայերն են. մինչեւ Կ. Պոլիս, Թիֆլիզ, Երեւան անընդհատ կ'երթան կու գան, դրամ փոխելու համար. ամէն ինչ կը մտածեն. միայն խեղճ մանուկները կը մոռնան. Ամենայն դեպքերու մէջ, Պայազիտի դպրոցները ամենէն աւելի ուշադրութեան արժանի են, եւ ոչ ոք վրան կը խորհի: Պայազիտի հարուստները հոգածու են միշտ իրենց ոչխարի հօտերուն և ախոռի կովերուն: Բայց երբեք չեն մտածեր իրենց զաւակին վրայ. ամէն իրիկուն գիւնատունները կը խռնուին. հարուստ թէ աղքատ օղիի համար անխնայ դրամ կը վատնեն, բայց եթէ մէկը սխալմամբ վարժարանի կարգադրութեան համար 5 դահեկան պահանջէ, անմիջապէս զայրացած դուրս կը վազեն:

Դպրոցի վէճքը պատրաստ է, բայց ուսուցչին ամսական տալն է դժուար. խեղճ մանուկները պարապ կը թափառին փողոցներու ու շուկային մէջ և տեսակ տեսակ զաղջելի անբարոյականութիւններու ենթակայ կ'ըլլան: Շատ հայրեր կը չանան իրենց զաւակներուն ուսուցչութիւն ընել. Մայրենի լեզու մը, կուտան ձեռքը գրէ իրենք ալ չեն հասկնար և եթէ տղն սահուն չկարդանայ կարդալ, հայհոյանքներով կը մկրտեն: Տեղացի քանի մը նորելուկ պարոններ որ գիտեն ֆրանսերէն քանի մը ստանաւորներ սալ արտասանել, կը չանան վարել ուսուցչութեան փափուկ պաշտօնը. իւրաքանչիւրը իր ազգականներուն զաւակները առանձին համախմբած կը դասախօսէ անոնց. և այսպէս մէկ դասարան մը բաժնուած է քանի մը դասարաններու:

Դպրոցէն աւելի ողորմելի վիճակ ունին Պայազիտի եկեղեցիները. մէկը՝ որ Ս. Ծղկամայր կը կոչուի, քսան տարիէ ի վեր աւերակ է և Թաղ. աղաներէն ոչ մէկը երազեր է վերաշինել զայն: Երկրորդը գլեմէ կիսափլուզ է. պատերը ծռած և խորանը ծակուած, այնպէս որ պատարագի ժամանակ քահանան միշտ վախի մէջ է թէ մի գուցէ հող ու քար թափին գլխին: Պայազիտցիները արդէն սովորութիւն չունին յաճախ եկեղեցի երթալ. Ս. Ծնդեան և Զատկի առթիւ ալ հաղանակութիւն չըլլար եկեղեցւոյ համար, ինչպէս Երզրումի մէջ: Այս պատճառաւ է որ եկեղեցին յետին ատիճանի աղքատ է և անզարդ. ժողովուրդը խորհներու վրայ կը կանգնի և քանի մը ժամգոտած աշտանակներ միայն կը տեսնուին խորանին վրայ: Երկու քահանաներէն Տ. Յակոբ իբր 60 տարեկան, անկարող է իր պաշտօնին: Իսկ միւսը՝ Տ. Ներսէս Քաջբերունի, թէև գիտուն եւ կարող, սակայն չի գնահատուիր Պայազիտցիներէն և իր ապրուստը ճարելու համար զինքը կը թոյլատրեն ամէն տարի գիւղ մը վարձել և ամիսներով այդ գործով զբաղիլ:

Ա՛ս է ահա անհոգ Պայազիտցիներու դպրոցական ու եկեղեցական գործերու վիճակը: Վերջերս քանի մը հարուստ անձեր փութացին իրենց զաւակները ղրկել Երզրում Սանասարեան վարժարան, սակայն միթէ ատով այլեւս պատասխանատու չե՞ն իրենց դպրոցին:

Երզրում Ս. Ս.

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի ափսաուքեանց դիւրութեան համար:

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՋԻՊԵՐՈՒ ԴԵՐԸ

Ա.

Մեզ շրջապատող աշխարհը բոլորովին տարբեր կերպով մը կը պարզուի գիտունին ու ռամիկին աչքերուն առջեւ: Ռամիկին համար՝ արտաքին առարկաներ կան առանձին յատկութիւններով օժտուած. և այդ յատկութիւնները՝ մեր զգայարաններուն կրած տպաւորութենէն միայն որոշուելով՝ իրերէն անբաժան կ'երեւան: Առարկայ մը երբ լուսաւոր, տաք կամ ելեկտրական է, լոյսը, ջերմութիւնը, ելեկտրականութիւնը առարկային իսկորոշ զօրութիւնները, իրականութիւններ ըլլալ կը թուին, անշուշտ դատողութեան ու փորձառութեան պակասութենէ:

Գիտունը սակայն բնագիտութեան, տարրաբանութեան վրայ յենած, կը խորհի թէ անհուն տիեզերքը անհունապէս անթիւ ու աննման հիւլէներէ (atomes) և զօրութիւն (force ou énergie) կոչուած անորոշ բանէ մը կազմուած է: Անիկա գիտէ թէ այս զօրութիւնը կրնայ յայտնուիլ չատ այլազան եղանակներով՝ մասնաւոր երեւոյթ ունեցող քիչ շատ շարժումներ յառաջ բերելով մարմիններու վրայ: 1842 թուականին, գերման բժիշկ մը՝ Ռոպէրդ Մայրը առաջին անգամ հաստատեց զօրութեան բացարձակ անեղծականութեան օրէնքը, ինչպէս որ արդէն նոյն բանը ապացուցած էր Լաւուազիէ՝ նիւթին նկատմամբ: Ու բնաւսութեան, բնագիտութեան, տարրաբանութեան վրայ մեր ունեցած բոլոր ծանօթութիւնները՝ սա՝ երկու սկզբունքները իրենց հիմ ունին. —Զօրութիւնը չոչնչանար. նիւթը չոչնչանար: Բայց ուսկի՞ց կու գան զօրութիւնը ու նիւթը: Գիտական աշխարհը պարզապէս կը պատասխանէ,—չենք գիտեր: Գիտութեան վերջին տարիներուն մէջ տարած յաղթանակներէն չանալով՝ այսօրինակ պատասխանի մը հանդէպ զարմացումի նշաններ արտայայտելու չենք երբեք. անոնք օրքան ալ հիանալի ըլլան, դեռ ոչինչ են բնութեան գաղտնիքներուն անեզր խորհրդաւորութեանը քով:

Անթիւ խրոցութիւններ գրեթէ իրաւունք կու տան ըսելու՝ թէ զօրութիւնը մէկ է և թէ մեր զգայարաններուն առջեւ զանազան կերպարանքներով կը ներկայանայ. և որովհետեւ իր պատճառած շարժումները միեւնոյն յատկութիւնը չունին, հետեւաբար թուով, արագութեամբ, ձեւով կը տարբերին, ու այս զանազան հանգամանքէն դիտելով ինչ որ յառաջ կու գայ՝ ջերմութիւն, ձայն, լոյս կամ ելեկտրականութիւն է: Բայց, հակառակ այսքան այլազանութեան, զօրութեան շարժումները նոյն եղանակաւ՝ թրթռումներով, ծածանումներով կը փոխանցուին:

Երբ մարմնոյ մը մասնիկները (molécules) 18—23,000 թրթռումներ կատարեն մէկ երկվայրկեանի մէջ, օդին միջոցաւ կրնան բաղխել լսելիքը՝ ձայնի զգացողութիւնը յառաջ բերելով: Եթէ ջերմութեամբ այդ մասնիկներուն զօրութիւնը շատցնենք, այնպէս որ իրենց թրթռումներուն թիւը բարձրանայ և մէկ երկվայրկեանի մէջ քանի մը միլիոններու հասնի, երկու դանդատաւորները երկար ճիգ թափելուց յետոյ մի կերպ կարողանում են իրենց միտքը հասկացնել և յետ ստանալ մէկը իր էջը, միւսը իր հաւը:

Այդ փոքրիկ կատակերգութիւնը գրուած է այնքան շնորհքով, այնքան գեղեցիկ դուրս են բերուած նրանում երեք դիրքերն էլ, որ չնայելով նրա մեր գրեթէ բոլորը բեմերի վրայ խաղացուելուն, երբեք չի դուրս գալիս բեմերուսլից և ժողովրդի սիրած խաղերից մէկն է:

Խրախուսուելով այն յաջողութիւնից, որ գտաւ նրա այդ գործը, Մատաթեան գրեց երեք գործողութեամբ մի նոր կոմեդիա, այս անգամ ամբողջապէս թուրքերէն լեզուով, «Թէյմանքեաբլը դիւշման գէ՞ղանը» վերնագրով և առաջին անգամ բեմ դանեց երան Երեւանում, գլխաւոր դերը ինքը խաղալով:

Կատակերգութեան բովանդակութիւնը. Թաւրիզի մի պարսիկ վաճառական, Աղա Ֆարաջ, ստանալով հօրից բաւականաչափ ժառանգութիւն, մտածում է վերջերում այդ ստացուածքից իր արդէն հասակն առած քրոջ հաստատելիք բաժինը չտալ, որպէսզի հաստատել տալ, որ այդ աղջիկը իր հօր որդեգիրն է եղել և ոչ հարազատը: Կաշառելով մի քանի աղդեցիկ անձանց, նա կարողանում է նրանց միջոցով ձեռք բերել մի վկայական, ուր ստորագրողները հաստատում են որ Աղա Ֆարաջի տունը ապրող աղջիկը մի որբ է, որին նրա հանգուցեալ հայրը որդեգրել է իր օտ, պայմանաւ որ հասակը առնելիս իր հաշուով մարդու տայ:

Առաջին անգամ երբ Աղա Ֆարաջը յայտարարում է իր քրոջը այդ մասին, վերջինը մնում է տառած և հասկանալով եղբօր միտքը, սկսում է պաղարակել նրան, որ ազահութիւնից կուրցած ուզում է ուրանալ քրոջը:

Խելացի աղջիկը տեսնելով վկայականը և հասկանալով որ խնդրելով և աղաչելով այլ եւս ոչինչ չի կարելի անել, մտածում է ուրիշ ելք:

Երկրորդ գործողութեան վարագոյրը բացվում է քաղաքի հանդիսատեսի՝ Ամեր Նիզամի ապարանքում: Թանը յայտնում է իր մերձաւորներին, որ այդ օրը իր տղաքանքի դուռն իր ձիու ոտքերն է ընկել մի օրիորդ արդարութիւն խնդրելով. Օրիորդը պատմել է որ ինքը մի թշուառ որբ է, ունի նշանած որ երկար ժամանակ խաբելով իրեն այժմ այլ եւս չի ցանկանում հետը ամուսնանալ և թողել է իրան անելանելի դրութեան մէջ: Նա աղերսում է ստիպել այդ մարդուն չլքել իրեն:

ԱՐԵԼ. ԱՊՐԻՍԵԱՆՑ

(Շարունակելի)

ԿԱՐՍԻՑ—ՄՈՍԿՎԱՅ

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Եւ տարիների ընթացքում տեւող այդ ժողովարարութեան արդիւնքը Տ. Կոտէն կարող էք երեւակայել թէ որքան էր ցոյց տալիս.—13 թէ 14 բուրլի...:

Եկեղեցու շինութեան գործը մնում էր նոյն դրութեան մէջ ինչպէս կար, և որպէս մի փոստաթուղթ Տ. Կոստանդինի ձեռքում, մէջից էր տալիս նրան շահագործելու հասարակական բարեգործութիւնը:

Յովհաննիսեան գլուխ կանգնեց գործին, և բոլոր այն հասարակական գործերում որտեղ գրիչի գործ կար, որոշուեցաւ մի ժողովում, յանձնել մանաճիւղների և Տ. Կոտէից ստանալ հաշիները:

Դա սոսկալի հարուած էր Տ. Կոտէի համար. նա զգում էր որ իր ճանկերը դրել են մամուլի տակ և նրանց ճզմուելը արդէն իր կործանումն է. հաւաքեց իր շուրջը իր կուսակցութիւնը և սկսուեցաւ մի հետաքրքիր կռիւ, որը օրհասական եղաւ Տ. Կոտէի համար:

Այդ գործը յիշեցնում է ինձ մի շատ բնորոշ անեկդոտ:

Գիւղացի մի քահանայ իրենց կիսաչէն եկեղեցու համար դիմում է եղել ամէն մի պատահողին և նէրը խնդրում նրա համար: Մի օր մի հարուստ ճանապարհորդ լսելով Տէր Հօր առաջարկութիւնը, ցանկութիւն է յայտնում եկեղեցու շինութիւնը ինքը ստանձել և ամբողջովին աւարտել իր հաշուով:

Տրտում, տխուր, Տէր Պապան տուն է գալիս:

Երեցկինի հարցին՝ թէ ի՞նչ է պատահել, Տէր Հայրը — Օրհնեա՛լ, — ասում է — այսօր մի վաճառական խոստացաւ մեր եկեղեցին շինել վերջացնել իր հաշուով:

—Լաւ, տէրտէր — պատասխանում է երեցկինը — այդտեղ ի՞նչ կայ տխրելու, դու պէտք է ուրախանաս, որ եկեղեցին շինուեց և ինքդ էլ նեղութիւնից ազատուեցար:

—Եկեղեցին, շինուեց, այո՛, ա՛յ կը նիկ... եկեղեցին շինուեց... բայց... բայց իմ տունը քանդուեց. աւելացնում է վրդոված ժողովարարը:

Եւ ահա այդ քահանայի դէմ էր որ Յովհաննիսեան իր ամբողջ ազդեցութիւնը գործ դրեց և հեռացնել տուաւ վերջապէս քաղաքից և քահանայագործութիւնից:

Յովհաննիսեան նոյնքան անբազդ եղաւ վաճառականական ասպարիզում, որքան և ուսումնարանական:

Վարելով մի քանի ժամանակ բանկի գանձապահի պաշտօնը. նա նշանակուեց կարճ ժամանակից նոյն դրամատան տիրակալ, աւելի մեծ վարձատրութեամբ:

Այդտեղ նրա հաւատից և միամտութիւնից օգուտ է քաղում մի խաչագող և բանկի փողերից աւելի քան հարիւր հազար ռուբլի պարտք վերցնելով, սընանկ է հրատարակում իրեն, թողնելով Յովհաննիսեանին թէ՝ ամօթով բանկի վարչութեան առաջ, և թէ զրկելով նրան իր պաշտօնից:

Յովհաննիսեանին շատ թանգ արժեցաւ նաեւ իր ռուս-հայերէն յայտնի մեծ և բաւականին յաջող բառարանի հրատարակութիւնը, որը նրան մեծ պարտքերի տակ քցեց:

Թո՛ղ ների ինձ ընթերցողը եթէ դուրս եմ գալիս իմ ճանապարհորդական նկատողութիւնների դահմանից, մի փոքր աւելի կանգ առնելով ծանօթ դէմքերի վրայ, որոնք կարծում եմ նոյնքան հետաքրքիր կը լինեն ընթերցողի համար, որպէս թուացեալ տեղեկութիւններ մեր հասարակական գործողների կեանքից:

Ինձ հետ միասին կարսից ճանապարհ ընկաւ միեւնոյն գնացքով Պ. Վասակ Մատաթեան, որը նոյնպէս հետաքրքիր գործողներից մէկն է. և եւ առիթից օգուտ տալով թոյլ եմ տալիս ինձ ծանօթացնելու և նրան ձեզ:

Մատաթեան 50ից անց, բոլորովին սպիտակած մազերով մի անձնաւորութիւն է: Ծառայում է Երեւանի նահանգական դատարանում թարգմանի պաշտօնով աւելի քան քսան տարի է: Պ. Վասակ Մատաթեան առաջինն էր որ հիմ դրեց Կովկասում թուրքական թատրոնին: Ասորիպատկանի Թուրքերը որոնցմով գլխաւորապէս լցուած են Կովկասի մի քանի յայտնի քաղաքները, շատ աղօտ գաղափար ունին թատրոնի մասին, և Մատաթեանի փորձը այդ ասպարիզում մի նշանաւոր փայլ էր, որ ունեցաւ փայլուն հետեւութիւններ:

Մատաթեանի առաջին գործը մի փոքրիկ կատակվաղ էր մի գործողութեամբ, ուր միաժամանակ բեմ էին դուրս գալիս մեր երկրում իրար կողքի ապրող երեք ազգերից մի ռուս պաշտօնեայ, հայ գիւղացին և պարսիկ խաւարպանը:

Բովանդակութիւնը հետեւեալն է.

Ռուս պաշտօնեայ Բորշչեվսկին դենշիկը (ծառան) Իվան, մի հարբեցող գինուոր, գողանում է Աշտարակցի Պողոսի էշը և Պարսիկ Աղա Մուրադի հաւը: Երկուսն էլ տեղեկանում են գողի ով լինելը և գալիս են պաշտօնեայի մօտ իրենց կորուստները ստանալու: Հարցը նրանում է, որ հայը իր լեզուովն է ուզում իր գանգատը յայտնել պաշտօնեային, պարսիկը իր. մինչդեռ նա ոչ մէկն է հասկանում ոչ միւսը: Սկսվում է մի վերին աստիճանի ծիծաղելի տեսարան: Երկու դանդատաւորները երկար ճիգ թափելուց յետոյ մի կերպ կարողանում են իրենց միտքը հասկացնել և յետ ստանալ մէկը իր էշը, միւսը իր հաւը:

Այդ փոքրիկ կատակերգութիւնը գրուած է այնքան շնորհքով, այնքան գեղեցիկ դուրս են բերուած նրանում երեք դիրքերն էլ, որ չնայելով նրա մեր գրեթէ բոլորը բեմերի վրայ խաղացուելուն, երբեք չի դուրս գալիս բեմերուսլից և ժողովրդի սիրած խաղերից մէկն է:

Խրախուսուելով այն յաջողութիւնից, որ գտաւ նրա այդ գործը, Մատաթեան գրեց երեք գործողութեամբ մի նոր կոմեդիա, այս անգամ ամբողջապէս թուրքերէն լեզուով, «Թէյմանքեաբլը դիւշման գէ՞ղանը» վերնագրով և առաջին անգամ բեմ դանեց երան Երեւանում, գլխաւոր դերը ինքը խաղալով:

Կատակերգութեան բովանդակութիւնը. Թաւրիզի մի պարսիկ վաճառական, Աղա Ֆարաջ, ստանալով հօրից բաւականաչափ ժառանգութիւն, մտածում է վերջերում այդ ստացուածքից իր արդէն հասակն առած քրոջ հաստատելիք բաժինը չտալ, որպէսզի հաստատել տալ, որ այդ աղջիկը իր հօր որդեգիրն է եղել և ոչ հարազատը: Կաշառելով մի քանի աղդեցիկ անձանց, նա կարողանում է նրանց միջոցով ձեռք բերել մի վկայական, ուր ստորագրողները հաստատում են որ Աղա Ֆարաջի տունը ապրող աղջիկը մի որբ է, որին նրա հանգուցեալ հայրը որդեգրել է իր օտ, պայմանաւ որ հասակը առնելիս իր հաշուով մարդու տայ:

Առաջին անգամ երբ Աղա Ֆարաջը յայտարարում է իր քրոջը այդ մասին, վերջինը մնում է տառած և հասկանալով եղբօր միտքը, սկսում է պաղարակել նրան, որ ագահութիւնից կուրցած ուզում է ուրանալ քրոջը:

Խելացի աղջիկը տեսնելով վկայականը և հասկանալով որ խնդրելով և աղաչելով այլ եւս ոչինչ չի կարելի անել, մտածում է ուրիշ ելք:

Երկրորդ գործողութեան վարագոյրը բացվում է քաղաքի հանդիսատեսի՝ Ամեր Նիզամի ապարանքում: Թանը յայտնում է իր մերձաւորներին, որ այդ օրը իր տղաքանքի դուռն իր ձիու ոտքերն է ընկել մի օրիորդ արդարութիւն խնդրելով. Օրիորդը պատմել է որ ինքը մի թշուառ որբ է, ունի նշանած որ երկար ժամանակ խաբելով իրեն այժմ այլ եւս չի ցանկանում հետը ամուսնանալ և թողել է իրան անելանելի դրութեան մէջ: Նա աղերսում է ստիպել այդ մարդուն չլքել իրեն:

(Շարունակելի)

ցողութիւններ յառաջ կը բերեն մեր վրայ։

Շեշտփելիքը այն նախնական ընդհանուր զգայարանքն է, որով օժտուած է ամէն զգացող կենդանի էակ։ Արդի բնախօսութիւնը ցուցուցած է թէ ի՛նչպէս միւս չորս զգայարանքները անջատուած են շօշափելիքէն, շնորհիւ յեղաշրջումի յաւիտենական օրէնքին։ Շօշափելիքի միջոցաւ կ'ըմբռնենք իրերու կարծր, կակուղ, առաձգական և տաք ու պաղ և այլն ըլլալը։ Նոյնպէս կը զգանք հաճոյքի ու ցաւերու տպաւորութիւններ, որոնք յառաջ կու գան ամէն տեսակ հպումէ, չփումէ։ Ճաշակելիքն ու հոտոտելիքը սերտիւ կապուած են իրարու, այնպէս որ ըսած են թէ հոտոտելիքը՝ ճաշակելիք մըն է որ հեռուէն կը զգայ։ Բնախօսական և հոգեբանական մեծ դերեր կը կատարէ հոտոտելիքը, կենդանական ընկերութեան մէջ։ Բոլոր զգայարանքներուն մէջ ամէնէն իմացականը, գիտութեան և արուեստներու համար ամէնէ՛ն կարեւորը՝ տեսանելիքն է, որ միանգամայն գիտութեան մը, —տեսաբանութեան (optique)— հիմը դրած է։ Գիտենք թէ կուրութիւնը մեծ ազդեցութիւն կը գործէ մտքին վրայ։ բնածին կոյրի մը երեւակայութիւնը չի կրնար նմանիլ մերինին՝ ուր մանաւանդ կը տիրեն տեսողական զգացողութիւնները՝ շօշափողական զգացողութիւններու տեղ։ Առանց տեսանելիքին գիտական ու գեղեցկագիտական կարեւորութիւնը ունենալու, լսելիքն ալ մեր զգայարանքներուն գլխաւորներէն մէկն է։ Մնուանդ տուած է գիտութեան մը՝ որ լաբանութիւն (acoustique) կը կոչուի, նոյնպէս երաժշտութեան արուեստին։ Ցօդաւոր բարբառը՝ խօսքը, և հետեւաբար մտածումը՝ լսելիքի արդիւնքներ են։ Զննեցէ՛ք լսելիքը, —պիտի ըսէք խօսքը։ Զննեցէ՛ք խօսքը,— պիտի ըսէք մտածումը իր բոլոր արտայայտութիւններովը։ վերջապէս, զննեցէ՛ք լեզուները, —և պիտի ըսէք, ի մէջ այլոց, ըմբռնողութիւնը ու զգացողութիւնը։

Մ. Ճ. ՃԷԶԱՅԻՐԼԵԱՆ

ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԸ

Արեւմտեան կողմը եւ կեդրոնը։— Պատերազմի դաշտէն կարեւոր լուրեր չեն հաղորդուիր։ Անորոշ տեղեկութիւններ միայն կան որոնք զանազան շարժումներ կ'ցնցեն։ Պոէրները զանազան կէտերու վրայ կը գտնուին։ Յայտնի կ'երեւայ թէ այս վերջինները համախմբում մը կը կատարեն Պլէսվիսթէյնի ու Բարտիպերկի մէջտեղը՝ Տիւրիթ և Տըլարի զօրավարներուն հրամանատարութեամբ, որոնց պաշտօնն է յապաղեցնել Լորտ Ռոպէրթսի յառաջխաղացութիւնը՝ որպէս զի Ժուպէռ զօրավարը ժամանակ ունենայ կազմակերպելու և պատրաստելու երկրին պաշտպանութիւնը։ Պոէրներու հրամանատարը զինուոր կը հաւաքէ իր մօտ բերել տալով նաեւ Բրէթորիայի պահեստները։ Կը կարծուի թէ առաջին կարեւոր ճակատամարտը Օզֆոնթէյնի մէջ տեղի պիտի ունենայ, ուր արդէն յառաջապահներու և չրջուն պահակախումբերու ընդհարումներ տեղի կ'ունենան։ Տորբրէյթի մօտ ալ ընդհարումներ կ'ըլլան։ Օռանժի հարաւային կողմը բոլոր Պոէր զինուորները հեծուհետ դէպ ի հիւսիս կը քաշուին Օռանժ գետին աջ եզերքին վրայ։ Այդ նահանջի գործողութիւնը մինչեւ հիմա աւարտած ըլլալու է, բայց ի Տորբրէյթի արեւելեան կողմերէն, ուր, ինչպէս ըսինք, ընդհարումներ տեղի կ'ունենան։ Փութով կ'աշխատուի գործածելի վիճակի մէջ դնելու Նաւերորթի և Նորվալբոնթի միջեւ գտնուած երկաթուղիին գիծը։ Հաւանօրէն Պոթա զօրավարը պիտի յաջողէ Քրոնէէ զօրավարին։ Պոթա կորովի և ճարտարութեան մեծ արդիւնք մը ցոյց տուաւ Նաթալի գործողութիւններուն մէջ, պատերազմը սկսելէն ի վեր։ Լորտ Մէթհուինի յաջողեց Քոպլիզ զօրավարը։ Լորտ Մէթհուին կը պահէ Թիմպրլիի կուսավարիչի պաշտօնը։ Վերջապէս այս ամէն պարագաներէն կը հետեւցուի թէ ծանր դէպքեր մօտալուտ են։ Լորտ Ռոպէրթսի յառաջխաղացութիւնը չուտով պիտի վերսկսի։ Մարեշալին անմիջական նպատակակէտն է Պլէսվիսնթայնը։ Ընդհանուր հրամանատարը կ'ենթադրէ թէ Օռանժի մայրաքաղաքին կը տիրէ, այդ պարագան բարոյական ահագին ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ և կարելի է է այդ երկիրը բոլորովին պարտուի եւ հնազանդութիւն յայտնէ՝ Անգլիոյ հետ, առանձին հաշտութիւն մը կնքելով։

Նաթալի մէջ։— Այդ կողմէն ալ կարեւոր լուրեր չեն առնուիր։ Կ'ենթադրուի թէ Սըր Ռըվվրս Պըլլերի բանակը, իր վրան կատաղի ճակատամարտներէն ետքը, հանգստանալու և վերակազմուելու պէտք ունենայ, նոր ճակատամարտներու պատրաստուելու համար։ Կրնայ ըլլալ որ այդ բանակը բաւական ատեն անգործ մնայ։ Լորտ Ռոպէրթս, արդարեւ, Պոէրներէն շատ աւելի զօրք ունենալու համար, պէտք չունի Սըր Ռըվվրս Պըլլերի օգնութեանը։ Ուստի կը կարծուի թէ Լորտ Ռոպէրթս իր քովը պիտի չկանչէ Սըր Ռըվվրսի զինուորները, այլ զանոնք Նաթալի մէջ պիտի թողու՝ երկիրը պաշտպանելու և պատահականութեանց դէմ դնելու։

ՔՐՈՆԷԷ ԶՕՐԱՎԱՐԸ

Քրոնէէ զօրավարը, կիներու հետեւորդները չաբաթ առտու Սիմընսթաուն հասան։ Զինուորական պատիւներ ընծայուեցան պոէր զօրավարին։ Կայարանին մէջ շատ մարդ չկար։ Ո և է ցոյց չեղաւ։ Քրոնէէ զօրավարը դրած էր լայնեզր գլխարկ մը և հագած երկար բալթօ մը ու դեղին մայկեր։ Շատ սրտաբեկ էր։ Քրոնէէ զօրավարը անմիջապէս Տորիա մաքսանաւը փոխադրուեցաւ հակողութեամբ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Շատ կը խօսուի Անգլիոյ գաղթային նախարար Պ. Չէմպրլէնի դաղտնի մէկ հեռագրին վրայ, որ ինչպէս ծանուցինք, ղրկուած է անգլիական մեծ գաղթավայրերու նախարարութիւններուն։ Նախարարը պահանջած է թէ ո՛րչափ զինուոր կրնան ղրկել հարաւային Ափրիկէի համար, երբ հոն գտնուող անգլիական զինուորները ուրիշ տեղ փոխադրել հարկ ըլլայ։ Ըսողներ ալ կան թէ գաղթային նախարարը կ'ուզէ օգտուիլ՝ բրիտանական բոլոր չրջանակներուն մէջ պատերազմին առաջ բերած երկրակալութեան զգացումներէն, որպէս զի գաղթավայրերն ալ պարտաւորուին մասնակցիլ պատերազմի ծախքին և կամ իրականացնել այն դաշնակցութիւնը որուն կազմութեանը այնչափ կ'աշխատի Պ. Չէմպրլէն։

—Լոնտոնի մէջ վերջին յաղթանակներուն պատճառած ուրախութիւնը տակաւին կը շարունակուի։ Հարիւրաւոր խումբեր փողոցները կը պտտին, պօռալով, գլխարկները վեր նետելով և դրօշներ ծածանելով։ Գիշերը Թատրոններուն մէջ որոշուած ներկայացումներուն կարեւորութիւն տուող չկայ։ Միշտ ազգային երգեր կը նուագուին ու կ'երգուին։ Երգեցիկ սրճարաններու մէջ հանդիսատեսները բեմին վրայ կ'ելլեն ու կ'երգեն։ Հուսալի զօրավարին կինը երբ Ալհամբրայի Թատրոնը կը գտնուէր, համակրական ցոյցերով ողջունուեցաւ։

ՓԱՆԱՏԱ

Մոնբէալէն կը հեռագրեն անցեալ ուրբաթ օրուան Թուականով թէ անգլիական ուսանողներ Լավալի համալսարանին վրայ յարձակեր են, անգլիական դրօշը բռնութեամբ պարզելու համար, վասն զի համալսարանին տնօրէնութիւնը դրօշ պարված չէր՝ անգլիական յաղթանակներու ուրախութեանց առթիւ։ Ուսանողները թէեւ ետ մղուեցան. բայց ժողովուրդը կոտրտեց համալսարանին ապակիները և ուրիշ վնասներ ալ հասցուց։ Քանի մը հոգի ձերբակալուեցան։ Դիւրերը Ֆրանսացի ուսանողները պատռեցին այն դրօշը զոր Անգլիացիները դրած էին ֆրանս կան լրագրին խմբագրատան վրայ։ Այդ պատճառով սաստիկ կռիւ մը ծագեցաւ։ Քանի մը ուսանողներ և միւսմասողներ վիրաւորուեցան։

—Վերջին լուրերու նայելով նորէն անկարգութիւններ պատահեր են Մոնրէալի մէջ Անգլիացիներու և Ֆրանսական Քանատացիներու միջեւ։ Այս վերջինները զայրացած էին անգլիական ուսանողներու այն արարքին համար որով Լավալի համալսարանին վրայ յարձակած էին, անգլիական դրօշը բռնութեամբ պարզելու համար։ Ֆրանսացի ուսանողներ քաղաքին զանազան տեղերը քաշուած անգլիական դրօշները պատռտեցին. յարձակեցան անգլիական լրագիրներու խմբագրատան վրայ, մեւնոյն ատեն համակրական ցոյցեր ընելով Ֆրանսական լրագիրներու խմբագրատուններուն առջեւ։ Քաղաքին զանազան տեղերը կռիւներ ծագեցան։ Քանատայի ոստիկանապետը և Մոնրէալի չրջանակին զինուորական հրամանատարը տեղական ոստիկանութեան հետ բանակցեցան քաղաքապահ զինուորները և ոստիկանները չարժման վիճակի մէջ դնելու նպատակով, որպէս զի Անգլիացիներու և Ֆրանսացիներու միջեւ կատարուելիք կռիւները արգիլուին։ Պատժական գատարանը դրամական տուգանքի դատապարտեց Ֆրանսացի ու անգլիացի տասնչորս հոգի՝ իրարու պարագուխ պատահած դէպքերուն։

Ֆրանսական լրագիրները կ'ըսեն թէ այդ կռիւները ճիշտ գաղափար մը կուտան Քանատայի Ֆրանսացիներուն զգացմանը վրայ, ըսելով որ բրիտանական մամուլը կը ջանար Անգլիացիներուն չափ երկրակալութեան կուսակից ցոյց տալ զանոնք։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Տրէզտայի Թատրոնին մէջ անցեալ շաբաթ, երբ Սբիօն-Քօքի ճակատամարտը ցոյց կը տուէր, սինէմաթոկրաֆի միջոցաւ, աղմկալից ցոյցեր տեղի ունեցան։ Անգլիացիները, որոնք բազմաթիւ էին, ծափահարեցին. մինչդեռ միւս հանդիսականները խստիւ բողոքեցին։

ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆ

Թայմզ, Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց յարաբերութիւններուն վրայ յօդուած մը հրատարակելով կ'ըսէ.— «Զերմանիոյ ընդունելութիւն մը ըրին՝ ամերիկեան ժողովրդեան հետ ապագայ գործակցութեան մը հնարաւորութեանը՝ միջազգային արդար քաղաքականութեան մը համար՝ յօդուտ քաղաքակիրթ աշխարհին։ Շատ մեղք պիտի ըլլայ, եթէ մեր յոյսը չիրականանայ. բայց ամէն պարագայի մէջ պէտք է որ մեր ճամբան շարունակենք և մեր շահերը պաշտպանենք։ Չենք կարծեր որ ամերիկեան ժողովուրդը փորձէ, նոյն իսկ նախագահական ընտրութեան պայքարի մը պահուն, հակաբարեկամական ընթացքի հետեւիլ։ բայց անկարելի է որ մեր տէրութիւնը թողուցած՝ Մ. Նահանգաց մէջ կատարուելիք քաղաքական փոփոխութիւններուն ձեռքը։»

—Պէրլինէն կը հեռագրեն Վիէննական թերթերուն թէ Գերմանիոյ մայրաքաղաքին կառավարական ակումբներուն մէջ չի կարծուիր որ անգլուերթանսվաեան պատերազմին միջամտութիւն մը ըլլայ։ Նախ մէջ կը բերուի բրիտանական մամուլին ընթացքը որով կը մերժէ ամէն տեսակ միջամտութիւն։ Նաեւ գիտել կը տրուի թէ Թրանսվալի ներկայացուցիչ Տոքթ. Լէյտս ալ բնաւ միջամտութեան խօսք չէ բրած։ Ընդհակառակը Տոքթ. Լէյտս կը յայտարարէ թէ Պոէրները կ'ուզեն շարունակել պատերազմը, թէ 50,000է աւելի զինուոր ունին և թէ Քրոնէէ զօրավարին անձնատուութիւնը որչափ ալ աննպաստ ըլլայ Պոէրներուն, չի վհատեցներ երկու հանրապետութիւնները։ Պէրլինի մէջ, Պոէրներուն համակիր ըլլալով հանդերձ, կը խորհին թէ Եւրոպայի հաւասարակշռութեան օգտին համար Անգլիա պէտք չէ որ տկարանայ՝ իր զինուորական զօրութեան տեսակէտով։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Սբեrfսբnrմ 6 մարտ.—Պոէրները պարպեցին Սթէրքսթորմը անցեալ կիրակի։ կէթէյքը զօրավարը երէկ նոյն տեղը մտաւ առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։

Տnrsrեխսբ.—Պրապանթ զօրավարը կատարեալ յաղթանակ մը տարաւ Պոէրներուն վրայ, որոնք բոլորովին նահանջեցին՝ իրենց թնդանօթները և ուտելիքները հետերնին տանելով։ Պրապանթ զօրավար հիմա կը հալածէ Պոէրները։

Օզֆոնթայն.— Ֆրէնչ զօրավարին զօրաբաժին թնդանօթները ոմբակոծեցին թշնամին դիրքը Մոտտէր Ռիվըրի հիւսիսային կողմը։

Քուլեզպէրկ.— Պոէրները միշտ կը տիրեն Օռանժ գետին (Օռանժի պետութեան սահմանագլուխին վրայ) հարաւային եզերքին բարձունքները։

Քէբբաուն.—Քրոնէէ զօրավարին հետ գերի իկած 3,660 զինուորներ հոս հասան։

Լոնտոն.—Օզֆոնթայնի մօտալուտ ճակատամարտին համար Անգլիացիներուն գրաւած դիրքերը շատ նպաստաւոր են։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ.— Լոնտոնէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն.—Երեսփ. ժողովը ընդունեց թէյի, ծխախոտի, ալբալի և գարեջուրի տուրքերուն յաւելումը։ Եւմտական նախարար Սըր Մ. Հիքս Պիչ, կառավարութեան առաջարկութիւններուն պատճառները բացատրելով ըսաւ թէ ազգը որոշած է չարունակել պատերազմը մինչեւ որ գոհացուցիչ եզրի մը յանգի։

—Երեսփ. ժողովը ընդունեց նաեւ եւմտական նախարարին միւս բոլոր առաջարկութիւնները, որոնց մէջ կայ 35 միլիոն անգլիական ոսկիի փոխառութիւն մը։

ԱԹՍԷՐԻԱ.—Վիէննայէն առջի օրուան թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Աւստրիոյ Աւագագ ժողովը վիճաբաներ է կառավարութեան ծրագիրին վրայ որուն նպաստաւոր կարծիք յայտներ են բոլոր ատենաբանները։ Նախարարապետ Տոքթ. Քէրպէր յայտարարեր է թէ կառավարութիւնը կը պահէ իր ծրագիրը, նաեւ այն յոյսը թէ հաշտութիւն մը պիտի գոյանայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ կառավարութիւնը որոշեց քննութիւն մը կատարել Ֆիլիր անուն լրտեսին դէմ որ ամբաստանուած է թէ տեղեկութիւններ կը հաղորդէ բրիտանական կառավարութեան։

ՖՈՆ ՊԻԼՎՈՎԻ ՃԱՌԸ.—Նովոսքի ռուս լրագիրը կը խօսի Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Փոն Պիլով կոմսին ճառին վրայ զոր, ինչպէս երէկ ծանուցինք, Խորհրդարանին մէջ արտասանեց՝ Լա Հէյի խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին մէջ Գերմանիոյ հետեւած ընթացքին վրայ։ «Այդ ճառը, կ'ըսէ Նովոսքի, լաւ տպաւորութիւն մը ըրած է Ռուսիոյ մէջ՝ իր բացայայտութեանը և անկեղծութեանը համար։ Արտառոց բան մը պիտի ըլլար պահանջել որ Գերմանիա զինուորական մեծ տէրութիւն մը ըլլալէ դադրի։ Եւրոպայի կիդրոնին մէջ գտնուելովը, Գերմանիա իրաւունք ունի պահպանելու իր սպառազինութիւնները։ Այդ տեսակէտով, Գերմանիոյ մասնակցութիւնը Լա Հէյի խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին, դժուարութիւններ առաջ կը բերէր, սակայն Դեսպանախորհուրդին առաջին ատենագրութիւններուն եթէ նայինք, գերման պատուիրակները ինչ որ կարելի էր ըրին, այդ դժուարութիւնները նուազեցնելու և ընդհանուր համաձայնութիւնը նպաստաւորելու համար։ Համակարծիք ենք Փոն Պիլով կոմսին այն առաջարկութեան թէ Դեսպանախորհուրդին ատենագրութիւնները հրատարակուին և միւս կառավարութիւններն ալ նոյնը ընեն։»

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ.— Բեռերսպուրկէն շաբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն գերման գործակալութիւններուն թէ ստոյգ չէ Բիքերսպուրկեր Զայթունկի այն լուրը որուն համաձայն պարսկական երկաթուղիներու ընկերութիւն մը պիտի կազմուի և թէ Պարսից Ծոցին մէջ պարսկական նաւահանգիստ մը պիտի վարձուի Ռուսիոյ։ Հեռագիրը կը յարէ թէ այդ տեսակ բաներ մը վրայ ոչ ոք տեղեկութիւն ունի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ մէջ նախագահական ընտրութիւնէն առաջ ծագած շարժումները այս անգամ սովորականէն աւելի սաստիկ են։ Երկու պատմական կուսակցութիւնները ամենամեծ ջանքեր կ'ընեն յաղթանակը տանելու համար։ Հանրապետական կուսակցութիւնը, ինչպէս յայտնի է, Պ. Մաքքինլիի վերընտրութեանը կ'աշխատի, սակայն այդ կուսակցութեան մէջ կան կարգ մը ընտրողներ որ այնչափ փափաքող չեն արդի նախագահին վերընտրութեանը, թէեւ կուսակցապետները հակառակը ցոյց տալ կ'ուզեն իրենց ճառերով։ Փիլիպպեանց կղզիներուն մէջ մեծածախս, արիւնալի և երկար պատերազմը քիչ մը պաղեցուցած է երկրակալութեան կուսակիցներուն եռանդը, և զինուորականութեան ուրուականը կը սկսի երկիւղ ազդել հանրապետականներէ ոմանց։ Բազաքացիներէն շատերը չեն հաւանիր Պ. Մաք Քինլիի այն ընթացքին որ մաքսապաշտ դրութեան և զանազան ապրանքներ մեծաճառի վերածող սենտիքաներու կազմութեանը աչք կը գոցէ։ Այս ամէն պատճառներէն կը հետեւցուի թէ Պ. Մաք Քինլի բացարձակապէս վստահ չէ իր վերընտրութեանը։ Հանրավարական կուսակցութեան ընտրելին է, ինչպէս յայտնի է, Պ. Պրաեան որ տենդոտ գործունէութիւն մը ցոյց կու տայ և որ երկրին մէկ ծայրէն միւսը անընդհատ կ'երթեւեկէ իր ընտրութեան նպաստաւոր շարժում մը առաջ բերելու համար։ Պ. Պրաեան, իր ճառերուն մէջ, խստիւ կը քննադատէ երկրակալութեան քաղաքականութիւնը, մնայուն բանակին յաւելումը, մաքսապաշտ դրութիւնը, սենտիքաներու կազմութիւնը և այլն։ Ծոյց կու տայ այն վտանգները որուն պիտի ենթարկուին հանրավարականները՝ եթէ կրակալութեան հետեւելով. կը պնդէ ազատ վաճառականութեան պէտքին վրայ։ Պ. Պրաեան կ'ըսէ թէ չորս տարի առաջ, առաջին անգամ նախագահութեան ընտրելի եղած ատեն իրեն թշնամի եղողները, հիմա իրեն բարեկամ ու կուսակից եղած են, որոնց մէջ կայ Նիւ-Եորքի նշանաւոր իրաւագէտներէն Պ. Պոուսքիրոքբէն։ Հակառակ այս ճառերուն, տակաւին յայտնի չէ թէ ի՛նչ ելք պիտի ունենայ նախագահական ընտրութեան այդ պայքարը։

ԶԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Հավաստի զեկոյցը կը հրատարակէ. «Զինական իշխանութիւնները Շանկայի Ֆրանսական թաղապետութեան յանձնեցին այն հողերը որոնք նշանակուած են վերջին պայմանագրութեան մէջ։ Ֆրանսական ստացուածքները այդ կերպով կրկնապատկուած են։»

—Գերմանիոյ Խորհրդարանը, անցեալ ուրբաթ, նկատողութեան առաւ նաւատորմիկ և Քիաո-Զէուի եւմտացոյցները։ Ծովային նախարար ծովակալ Թիրբից յայտարարեց թէ Քիաո-Զէուի կացութիւնը գոհացուցիչ է, թէ Զինացիները շատ աղէկ են գերմանական տիրապետութեան տակ և թէ Զինու միւս նահանգներէն հարուստ բնակիչներ կու գան հաստատուիլ գերման գաղթավայրին մէջ։ «Գերման դրամագլուխները, յարեց նախարարը կը ջանան արդիւնաւորուիլ Քիաո - Զէուի մէջ։ Շան - Թունկի երկաթուղիին առաջին մասը պիտի կըլլայ չահագործուիլ երկու տարիէն. նոյն թուականին նաեւ աւարտած պիտի ըլլան նաւահանգիստին չինութիւնները։ Զինուորներուն առողջապահական վիճակը քիչ ատենէն պիտի բարւոքի, վասն զի բարձրադիր և օդասուն զօրանոցներու մէջ պիտի բնակին։ Զինուորական մարզանքներն ալ լաւ պայմաններու մէջ կը կատարուին։ Կարելի է հիմա Քիաո-Զէուի մէջ մէկ տարուան կամաւորի քննութիւն անցընել։ Ցանձնաժողովին պիտի հաղորդեմ պատասխանները հետաքրքրութեանց դէպքերուն թիւը։ Ամէնէն աւելի թիֆոյի դէպքեր կը պատահին։ Զինկ Թաոյի մէջ ջուրի ակ մը գտնուեցաւ, ուրկէ ճամբաներ պիտի չինուին մինչեւ Քիաո-Զէու։»

ԱՆԳԼԻՈՅ բանակին եւմտացոյցը՝ 1900-1901ի տարեշրջանին համար՝ 61,499,400 անգլիական ոսկի է։ Զինուորներուն թիւը 430,000 հոգիի կը հասնի։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Հայրիկ իշխանը վեց ամսուան արձակուրդ ստացեր է՝ Ծայրագոյն Արեւելք կատարած ուղեւորութենէն հանգստանալու համար։

ՍԵՐԲԻԱ.—Պէլգրատէն կը գրեն Բոլիքիճ Քորխսբոնսքեցի թէ իրազեկ ակումբներուն մէջ ցաւալի կը նկատեն Սերպիոյ նկատմամբ հրատարակուած վրդովիչ լուրերը, վասն զի Սերպիոյ մէջ չկայ բան մը որ այդ զրոյցներուն ստուգութիւնը հաստատէ և կամ Սերպիոյ և իր դրացի պետութեանց հետ յարաբերութեանց ձգտումը ցոյց տայ։ Այդ ակումբներուն մէջ կը յարեն թէ Պ. Վլատան Եորկէվիչի արտաքին քաղաքականութիւնը հաստատ է իր նպատակին, այսինքն բարեկամական լաւ յարաբերութիւններ ունենալ միւս տէրութեանց և դրացի պետութեանց հետ։ «Սերպիոյ և Պուլկարիոյ յարաբերութիւնները, կ'ըսեն, իրենց սովորական վիճակին մէջ են և ոչ մտահոգութիւն պատճառելու հանգամանքը չունին։ Սերպ կառավարութիւնը անհրաժեշտ բարենորոգումները գործադրելու համար անմիջական պէտք ունի որ իր յարաբերութիւնները օտարներու հետ խաղաղ ըլլան։ Արդի նախարարութիւնն ալ բոլորովին խաղաղասէր է։ Անոնք որ միայն հանրային կարծիքը մոլորեցնելու մէջ չահ մը ունին, կրնան պատերազմասիրական փափաքներ վերագրել Պ. Վլատան Եորկէվիչի նախարարութեան։»

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Նով-Վիհէ լրագիրը կ'իմանայ թէ կարելի չէ եղած համաձայնութիւն գոյացնել Սթամպուլովի և Սթոյլովի կուսակցութիւններուն միջեւ որոնց պետերը երկար ատենէ ի վեր գաղտնի գումարումներ կը կատարեն։

—Պուլկարական ուրիշ լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սոֆիայի գաւառին չորեկայ Իաքէցի ամբողջ գիւղերը երկրագործական Սնտուկներու ստացուածքը եղած են, վասն զի գիւղացիները չեն կրցած իրենց պարտքը վճարել և կամ պայմանաժամի երկարումը առաջ բերել։ Գիւղացիները, սակայն, կը շարունակեն մշակել իրենց արտերը, կարծելով որ ոչ ոք պիտի համարձակի զանոնք առնել իրենց ձեռքէն։

Արեւելեան չուրջ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Գուսովայի նահանգին Գալգանտէլեն գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Էթրանոս գաւառակին գայմագամ Նազմի պէյ։

—Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ մաքսային վերատեսչութեան հաշուակալ Ճեմալ պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Պանտրմայի բէտիֆնէրու կնսաբաժնին հրամանատար Իսմայիլ փաշայի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Քրուբի զինագործարանին Կ. Պոլսոյ ներկայացուցչին կնոջ տիկին Հիւպէրի։

ԿԱԼՈՒԱՄԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ — Թուրք լրագիրներու այսօրուան թիւին մէջ հետեւեալ Պաշտօնական Զեկոյցը հրատարակուած է.

«Կ. Պոլսոյ կալուածական տուրքի հաշուէն 1300 տարիէն մինչեւ 1314 տարուան վերջը պարտք ունեցողները պիտի կրնան մինչեւ ներկայ 1315 տարուան փետրվարի վերջը իրենց պարտքը վճարել հարիւրին յիսունը հնչուն դրամով և հարիւրին յիսունն ալ ամսաթղթակի Սուրեթով. իսկ 1316 տարուան մարտէն սկսեալ հարիւրին 75 հնչուն դրամ 25 ալ ամսաթղթակի Սուրեթ պիտի առնուի։ Ուստի նկատելով որ ներկայ 1315 տարուան աւարտելուն, այսինքն մարտ ամսուան չաբաթ մը միայն մնացած է, պարտք ունեցողները պէտք է մինչեւ փետրուար 29ի երեքշաբթի օրուան իրիկունը դիմեն եւմտական գանձուն։»

ՄԱՔՍԻ ՅԱՒԵԼՈՒՄ. — Երէկ ծանուցինք թէ օտար երկիրներէ Թուրքիա ներածուած ապրանքներու մաքսը հարիւրին ութէն տասնըմէկի պիտի բարձրանայ. Արդ այդ յաւելումին հետեւանքով տէրութեան հասոյթները ութ հարիւր հազար ոսկի պիտի աւելնան։

ՍԵՐԳԻՈՅ Ալեքսանդր թագաւորին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, առջի օր, Խարէմի արքունական Դալիպ պէյ ու կայս Թրկնապահ Ճէվատ պէյ, յանուն Վեհ. Սուլթանին, շնորհաւորական այցելութիւն տուին Սերպիոյ դեսպանին։ Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց նախարարին Թարգմաններն ալ նոյն նպատակով Սերպիոյ դեսպանատունը գացին։

ՍԹՈՒՌԼՄԻ օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշա, անցեալ հինգշաբթի, սեղան մը տուաւ ի պատիւ Շուէտ-Նորվէկիոյ թագաւորին որդւոյն։ Ներկայ գտնուեցան նաեւ արտաքին գործոց նախարարը, պալատական ու պետական պաշտօնատարներ և դեսպանները։ Իշխանը բաժակ պարպեց Վեհ. Սուլթանին կենացը և սեղանը աւարտելու պահուն համակրական խօսքեր ուղղեց օսմ. դեսպանին։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը ու Լէյտի Օ'Քոնոր առջի իրիկունը սեղան մը տուին։ Ներկայ էին Հնդկաստանի կառավարութեան եւմտական նախարար Սըր Ֆիցկիէրոլտ Լօու, քոյրը՝ միս Լօու, տ'Ամնու կոմսը ու կոմսուհին և անգլիական դեսպանատան քարտուղարները։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութեան ձկնորսութեան ճիւղին հասոյթը անցեալ տարի նախորդին կրկնապատիկը եղած է՝ Գալատգիւղի, Սկիւտարի, Օրթագիւղի եւ Պէօյիւքտէրէի մէջ մասնաճիւղեր հաստատուելուն հետեւանքով։ Հանրային Պարտքի վարչութիւնը խնդրած է Բ. Դուռէն որ այդ մասնաճիւղերը ընդհանրացուին։

ԼԻՈՆԻ մէջ խոզակի գինը 50 սանթիմ ինկաւ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ կառավարութեան եւմտական նախարար Սըր Ֆիցկէրոլտ Լօու երէկ Աղեքսանդրիա մեկնեցաւ, ուրկէ իր պաշտօնատեղին Կալկաթա պիտի ուղեւորի։

ՀՐԵԱՑ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.—Կիպրոսէն կը գրեն թէ, կ'ըսէ, Սեւվեք, տեղացիները զանգատած ըլլալով տասը հազար Հրեաներու նոյն կղզին գաղթելուն դէմ, տեղական կառավարութիւնը պաշտօնական զեկոյց մը հրատարակեր է, յայտարարելով որ այդ հրեայ գաղթականները պիտի չընդունուին։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՒ վարչութեան և Հասան էֆ.ի միջեւ կատարուած բանակցութիւնները աւարտեցան։ Պատրաստուած պայմանագրութեան համաձայն, Հասան էֆ. և Ընկերութիւնը պիտի վարձէ Մախսուսէի շոգենաւերը հեռաւոր վայրերու համար։ Ցանձնառուն իւրաքանչիւր շոգենաւի համար, ճամբայ ելլելէն առաջ, կանխիկ հազար հինգ հարիւր ոսկի պիտի վճարէ Մախսուսէի վարչութեան։ Շոգենաւը եթէ այդ գումարէն աւելի հասոյթ արտադրէ այդ յաւելուածը Հասան էֆ.ի և Ընկերութիւնը պիտի պահէն։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը հրահանգ ղրկեց ամէն կողմ, ծանուցանելով որ քաղաքային Բիւրոյի վարժարաններուն մէջ դասաւանդութեանց աւելի հոգ տարուի, որպէս զի տէրութեան կողմէ եղած այսչափ զոհողութեանց փոխարէն կարելի ըլլայ գոհացուցիչ արդիւնք մը ձեռք բերել։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ.—Իգսամ կ'իմանայ թէ Սաուսպուլաքի իսլամները տեղւոյն գատաւորին դէմ գանգատներ ունենալուն համար թէխրանի օսմ. դեսպանին դիմեր են յանուն իսլամութեան։ Դեսպան Շէմսէտտին պէյ ալ խնդիրը մատուցեր է Մուղաֆֆէրէտտին Շահին որ անմիջապէս հրամայեր է պաշտօնական ընել այդ գատաւորը։

ԲԱԲԱՓՆԵՐՈՒ Ընկերութիւնը պահանջեր է որ թղթատարական հակերը երբ քարափէն անցնին, տուրք վճարեն, բայց ձեռնհաս պաշտօնարանը մերժողական պատասխան տուեր է։

ՆՈՐ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ.—Եւմտական նախարարութիւնը հրահանգ խնդրեցի Դուռէն՝ պատիժ մը սահմանելու համար այն անձերու նկատմամբ որոնք գաղթականներու զետեղման ծախքին համար հաստատուած նոր դրոշմաթուղթերը չեն գործածեր։

ԵՒՄՏԱԿԱՆ բարենորոգմանց յանձնաժողովը քննութեան ենթարկած է կառավարական պաշտօնատուներու մէջ կազմուած եւմտացոյցի յանձնաժողովներուն տեղեկագիրները։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Թուրքիոյ և Ռումանիոյ ու Սերպիոյ միջեւ կնքուած առեւտրական առժամեայ պայմանագրութիւններու պայմանաժամը աւարտած ըլլալով մինչեւ յունիս 1 երկարած են։ Բ. Դուռը ծանոյց Ռումանիոյ ու Սերպիոյ դեսպաններուն թէ մինչեւ այդ պայմանաժամը պէտք է բանակցութեան ձեռնարկել՝ առեւտրական վերջնական պայմանագրութիւններուն կնքմանը համար։

ՊՏՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որ հրդեհեցաւ առաջը առնելու միջոցներուն վրայ կը խորհրդակցի, այդ մասին ինչպէս նաեւ հրձիգներու նկատմամբ գործադրուելիք պատիժներուն համար դատական նախաբարութեան կարծիքը ուզած է։ Միւս կողմէ ծանուցուած է ձեռնհաս պաշտօնարանին որ առայժմ օրինական ներկայ տրամադրութիւնները գործադրուին հրձիգներու նկատմամբ։

ՊԷՐԼԻՆԻ ակադեմիին կողմէ մասնաւոր պաշտօնեայ մը կարգուած է Սթանքէօյի ու Քալիմնոսի կղզի

ՆԱԻԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾԸ. — Ռուսական Ռոսբրոմա և անգլիական Զիթակոնկ շոգենաւին միջև պատահած արկածին համար ռուսական Ընկերութիւնը դատ բացած է անգլիական շոգենաւին պատկանած Ընկերութեան դէմ։ Այդ դատը շաբաթ ու երկուշաբթի օրերը պիտի տեսնուի անգլիական հիւպատոսարանին դատարանին առջեւ։

ԳԱՆՏԻԱՑԻ Նորընտիր նախագահ Մէհմէտ Արիֆ էֆ. երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

«ԱԻԿՈՒՍԹԱ ՎԻՐԹՈՐԻԱ» շոգենաւը, հոս գալէ առաջ, հանդիպած է Ճէնովա, Վիկիռանշ, Սիրակուսա, Մալթա, Աղեքսանդրիա, Եաֆա և Իզմիր։ Շաբաթ օրը Համբայ պիտի ելնէ դէպի Պիրէոն, Բալէրմօ, Ն. Յորկ, Ճէնովա և Նիւ-Եորք։ Այս գիշեր Բերա Բէյէսի մէջ պարահանդէս մը պիտի տրուի ազնուականներուն ի պատիւ։

ԱՊՏԻԼԻԿԱՑԱՆԱՐԻ ԴԱՏԸ.—Ինչպէս կը յիշուի եղեռնադատ ատեանը մէկուկէս տարուան բանտարկութեան դատապարտած էր Ապտիւլկափիար անուն անձը, որ Մանուէլեանը ու Արտաշ Գոտուրեանը սպաննած ըլլալուն համար մեղաւորուած էր։ Անձնական դատախազները վճռաբեկ ատեանին դիմած են խնդրելով որ այդ վճիռը քննուի։

ՓՈՂԵՐԱՆՈՑԻՆ մէջ Մէհմիտիէի պիտի վերածուին եէմէնի նահանգը շրջաբերութեան մէջ գտնուած 400,000 ոսկինոց բէյլեր։

ԲԱԼԻԱԳԻ փաշա, անձնական տկարութեան պատճառով հրաժարեցաւ Ընկերութեան նախագահութենէն։

ԵՐԿԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնը սերմի համար հազար քիլօ լաւ տեսակ ու շուտ հասնող բաթաթէս պիտի ղրկէ Սամսուն և Իւնեա։

—Նոյն նախարարութիւնը Գրուսայէն թթենիներ բերել պիտի տայ, քանի մը նահանգներու տիպար-արտերը ղրկելու համար։

—Էօքալիպթոս ծառի սերմեր և թթենիներ պիտի ղրկուին Ատանա։

ՈՒՇԱԳԻ մէջ կիրակի օրը երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեցաւ, առանց վտանգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երէկ դատեց Օսման անուն մարդ մը որ անցեալ օգոստոսին Պոլսոյ Ֆաթիհ թաղին մէջ 5 ղ.ի առնելիքի խնդրի մը համար Ահմէտ անուն մարդը սպաննած էր։ Օսման դատապարտուեցաւ տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան։

—Եղեռնադատ ատեանը երեքուկէս տարուան նոյն պատժին դատապարտեց Սապրի անուն խահուէֆի մը որ անցեալ յունիսին Ճիհանկիր թաղին մէջ Մահմուտ պէյը վիրաւորած էր սպաննելու դիտաւորութեամբ։

ԲԵՐԱՅԻ պատժական Ա. ատեանը երէկ Պատժական Օրէնքին 230րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն երեք ամիս բանտարկութեան և 1 տարի ոստիկանական հսկողութեան տակ մնալու դատապարտեց Սապրի անուն գնտարկապորտ մը որ Ղալաթիոյ Գալաֆաթ Երիէն այլ և այլ գործիքներ գողցած էր։

— Նոյն դատարանը հինգ ամսուան բանտարկութեան և երկու տարի ոստիկանական հսկողութեան տակ մնալու դատապարտեց վաղեմի քսակահատ Սթէլեան որ անցեալ ամիս Ղալաթիա ռուս զօրականի մը ժամացոյցը գողցած էր։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

Շիրքէթը Խայրիէի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ 1315 տարուան որոշեալ տոկոսը 1316 տարուան մարտ 2ի հինգշաբթի օրէն սկսեալ ամէն երկուշաբթի ու հինգշաբթի ժամ 6 էն 9 պիտի վճարուի։ 1—3

QUININE DE PELLETIER

Ամէնէն ապահով հակաջլացաւականն ու տենդադեղը զոր ունինք՝ քինին է. կը գրգռէ ախորժակը, առաջքը կ'առնէ տենդոտ շարժումներուն, և ոյժ կու տայ տկար մարդոց։ Բայց դեղահատերը կը կարծրանան ու քաշէները միշտ դժուար կը կլլուին. ասոր համար է որ միշտ կը նախընտրուին Բելլբիեի քաբսիւլները՝ որոնք անարատ ու բիւրեղացած քինին կը պարունակեն։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Առաջիկայ մարտ 13ին (Ը. Ե.) Թէօթոնիայի սրահին մէջ պիտի տրուի վայելուն նուագահանդէս մը՝ ծանօթ Սորբոնի Տիկին Ֆրիտա Քէօնլէր-Կրիւցմախերի և Թաւլութակահար Տիրան պէյ Ալէքսանեանի կողմէ, մասնակցութեամբ մաէսթրօ Պ. Վ. Ռատէլիայի։

Ահաւասիկ յայտագիրը.

Ա. մաս

1. Concerto pour Violoncelle (Ré maj.), op. 45. (B. Molique). a) andante b) allegro.
2. Récitatif et air d'«Alessandro Stradella». (F. V. Flotow).
3. Sonate (en Sol) pour Piano et Violoncelle. (V. Radeglia).
Allegro moderato—andante mosso—allegro
4. Lieder . . . a) Intermezzo (R. Schumann). b) Es blinkt der Taü (A. Rubinstein). c) Inmitten des Balles (P. Tschaïkowski). d) Von ewiger Liebe (I. Brahms).

Բ. մաս

5 Soli de Violoncelle: a) adagio (W. A. Mozart). b) Rondo (L. Boccherini).
transcrits par Fr. Grützmacher
6 Lieder . . . a) Schliesse mir die aügen beide (K. Grammann). b) Berceuse (C. Chaminade). c) Pastorale (G. Bizet). d) Es liegt ein Traüme aüf der Haide (A. V. Fielitz).
7 Introduction et Polonaise brillante pour piano et violoncelle, op. 3. (F. Chopin).

Տոմսակները կը ծախուին Թէվֆիք Պաշի, Հաճոբուլ Խանին մէջ, Պ. Բ. Բէլլէրի քով, ինչպէս նաեւ Թէօթոնիայի մէջ՝ նուագահանդէսին իրիկունը։

Գին կէս օսմ. ոսկի

Ա Զ Դ

Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութեան

Օսմ. Հանրային Պարտքի ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ այն անձերուն որոնք կը փափաքին հետեւիլ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին դասաւանդութեանց, թէ յիշեալ վարժարանին բացումը տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ ապրիլ 1/14ին։

Այն անձերը՝ որոնք կը փափաքին դասաւանդութեանց հետեւիլ, պէտք է առնուազն 18 տարեկան ըլլան, ու վարժարանին բացման թուականէն առաջ իրենց խնդրագիրը մատուցանեն Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին Տնօրէնին, ու բացման օրը վարժարան ներկայանան՝ իրենց տարիքը ճշդող վաւերագիրներով։

Նմանապէս կը խնդրուի վարժարանին Բ. կարգի ուսանողներէն որ բացման օրը՝ այսինքն առաջիկայ 1/14 ապրիլին իրենք ալ վարժարան ներկայանան։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս, 1/13 փետր. 1900

* * *

Ոգելից ըմպելիքներու տուրքին նորոգման թուականը՝ 1316 տարուան մարտ ամիսը մօտեցած ըլլալով, Օսմ. Հանրային Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ և շրջականերուն մէջ հաստատուած շահագրգռուողներուն թէ ոգելից ըմպելիներու կանոնագրին 14րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, ներկայ փետրուար ամսուն մէջ պարտին ներկայանալ Կ. Պոլսոյ ոգելից ըմպելիներու Նէզարէթին՝ կանոնական արտօնութիւնը ստանալու համար։

Ասկէ զատ, կը ծանուցուի նաեւ իրենց թէ ոգելից ըմպելիներու Նէզարէթը այսօրուընէ սկսեալ կը սկսի տուրքերը հաւաքել ու թէպքէրները տալ։ Անոնք որ մինչեւ առաջիկայ 1 14 մարտ չներկայանան, օրինական պատժին պիտի ենթարկուին։ Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Կ. Պոլիս, 1/13 փետր. 1900

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը այս առաւօտ Ղալաթիոյ եկեղեցին ինքնայով, ժամերգութեանց ներկայ գտնուեցաւ և հոգեշունչ քարոզ մը խօսելով բացատրեց պահեցողութեան նշանակութիւնը։

Ն. Սրբազնութիւնը եկեղեցիի աւարտումէն ետքը, իր հետ ունենալով Ամէմեան Մատթէոս վարդապետը, Ազգ. Պատրիարքարան գնաց։

—Ս. Պատրիարք Հայրը ուշադրութեան առնելով երզրումի մէկ քանի գիւղերու ազգայիններուն օրդոտոքսութեան յարած ըլլալուն մասին տեղւոյն Առաջն. Տեղապահ Տ. Զաւէն Ծ. վարդապետի կրկին տեղեկագիրները՝ որոնք յանձնուեցան Խառն Ժողովի նկատառութեան, մասնաւոր գրութեամբ կարգ մը հրահանգներ տուաւ Տ. Զաւէն վարդապետի, որպէս զի չրջահայեցութեամբ այդ դաւանափոխութեան շարժման առաջքը առնուի։

—Կրօնական Ժողովին որոշմամբ Ամէմեան Տ. Մատթէոս վարդապետը՝ կրօնական դիւանապետ Բէկիլիանեան Տ. Խորէն Ա. քահանայի օգնական կարգուած է, վասն զի դիւանապետին աշխատութիւնները հետզհետէ աւելնալու վրայ են։ Տ. Մատթէոս վարդապետ Ս. Պատրիարք Հօր անձնական քարտուղարի պաշտօնն ալ պիտի շարունակէ։

—Երէկ իրիկուն Նիկոմիդիայէն Մայրաքաղաքս ժամանեց Արմաշու Դպրեվանքին վերատեսուչ Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Դուրեան։

—Սամսունէն կը գրեն մեզ թէ վիճակին առջեւ. Տեղապահ Տ. Գնել Ծ. վ. Գալէմքարեան երկու շաբաթէ ի վեր հիւանդ ըլլալով, չի կրնար ժամերգութեանց ներկայ գտնուիլ։

—Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը դիմած է Ս. Պատրիարք Հօր և յայտնելով թէ եկեղեցին՝ հանգուցեալ Ալէքսեան Տ. Գրիգորիս Սրբազանի մահուանէն ի վեր քարոզիչ չունի, խնդրած է որ գոնէ ներկայ Մեծ Պահքի միջոցին, ինչպէս նաև Զատկական տօներու առթիւ Արմաշու դպրեվանքի ուսուցիչ Տ. Թորգոմ վարդապետ տեղւոյն քարոզիչ կարգուի։

—Զարսանճագի գաւառ. Խառն Ժողովը խնդրած է Պատրիարքարանէն որ վիճակին առաջնորդի ընտրութեան համար հրահանգ տրուի։

—Բերայի եկեղեցիներուն մէջ՝ Մեծ Պահքի առթիւ, քարոզչութիւնը սապէս պիտի ըլլայ.

Կիրակի առաւօտները Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ՝ ժամ 3½ին, Ս. պատարագի դրքի ընթերցուածոց պահուն։ Կիրակի իրիկունները Բանկալթիի Գերեզմանատան Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, ժամ 9½ին յետ ժամերգութեան։ Զորեքշաբթի օրերը Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ, ժամ 4ին, ճաշուի պահուն, կանանց համար։ Նաև յատուկ ծանուցմամբ՝ Մեծ Պահքի մէջ, մէկ երկու Ուրբաթ առաւօտները ճաշու ժամուն, Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Վերոնիկ Սիսոեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրուած հիւանդանոցիս Մելգոն էֆ. Գայրգճեան։

ՏՐ. Գ. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ

Վկայեալ Ֆրանսական կառավարութենէն

Հիւանդ կ'ընդունի իր տունը (Բերա, Էյնի փողոց թիւ 5) ամէն օր կէս օրէն վերջ. կէս օրէն առաջ կը գտնուի Պոլիս, Պահքի Գ. օրու Մերհամէթեան դեղարանը, ուր Երկուշաբթի, Չորեքշաբթի եւ Ուրբաթ օրերը ներկայս կը խնամէ խրեն դիմող հիւանդները։

Կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ և կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ մեծ խնամքով։

544 4—10

Հեռագիր

ԱՑՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ, 7 մարտ. — Նաթալի կառավարիչը Լէտիսմիթ հասաւ, վարչական հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար։ Հիւանդներուն թիւը խիստ չատ է։

—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ամբողջ Կրիքուալանտ ապստամբեր է և թէ ապստամբները կը սպառնան Անգլիացիներուն հաղորդակցութեանցը՝ Բարեցուսոյ Գլուխին հետ։

—Լորտ Ռոպերթս ետ մղեց Պոէրները Մոտէրի վրայ. բայց դէպի Պլէօմֆոնթայն կատաղած յառաջխաղացութիւնը ընդհատեց, նոր զինուորներու սպասելով։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը ստուար մեծամասնութեամբ քուէարկեց ելմտացոյցը։

—Լորդ Իրները կ'ըսեն թէ նոր տուրքերուն Երեսփ. Ժողովին կողմէ քուէարկուիլը ցոյց կու տայ որ ազգը կ'ուզէ մինչեւ վերջը պատերազմիլ։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ Խորհրդարանին մէջ վերսկսան վիճաբանութիւնները, բայց ընդդիմադիրները կը շարունակեն իրենց խափանարար ընթացքը։

ՍԵՐԲԻԱ

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Ամբողջ Սերպիոյ մէջ փայլուն կերպով տօնուեցաւ Ալեքսանդր թագաւորին գահակալութեան տարեդարձը։ Թագաւորը ճառ մը խօսելով հաստատեց Սերպիոյ խաղաղասէր քաղաքականութիւնը։

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ — Խաթէրհպին դատող նախկին զինուորական ատեանին անդամները կը պնդեն իրենց բողոքին վրայ՝ Էմիլ Զոլայի դէմ։

—Պ. Տէռուլէտ պիտի մերժէ ընդհանուր ներումը։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիա հարկ տեսած է Արեւելեան Ափրիկէի մէջ նաւահանգիստ մը ունենալ, դիւրութեամբ Բոտէզիա կարենալ մտնելու համար։ Կ'ըսուի թէ այդ մասին համաձայնութիւն գոյացած է Անգլիոյ և Բորթուկալի միջև։

—Պլէօմֆոնթայնէն կը հեռագրեն թէ Պոէրները որոշած ըլլալով հեռանալ Ռէնսպուրկի շրջականերէն, նահանջեր են հեծելազօրքերու պաշտպանութեամբը։

—Պաշտօնապէս հաստատուած է թէ Բրոնեէ զօրավարը ռազմամթերքի ու պաշարի չգոյութեան հետեւանքով անձնատուր եղած է։ Պոէրներու բանակին մէջ կիները վերջնական յարձակումէն մինչև երեք ժամ առաջ կեցեր են պատնէշներուն մէջ։ Երկու կիներ գտնուեր են հոն. մէկը մեռած և միւսը՝ 19 տարեկան՝ կուրծքէն ծանրապէս վիրաւորուած։ Վիրաւորեալներուն մէջ 16 տարեկան տղաք ալ կային։

—Պոհիսէլի Թրանսվալեան իրազեկ ակումբներուն մէջ կ'ըսուի թէ Պոէրները պատրաստ են մինչեւ վերջը դիմադրելու։ Պոէրները իրենց ամբողջ զօրութիւնը կը կեդրոնացնեն Օռանժի մէջ։ Կը կարծուի թէ համախմբման այդ գործողութիւնը քիչ ատենէն պիտի աւարտի։ Լորտ Ռոպերթս դէպի Պլէօմֆոնթայն կատարելիք յառաջխաղացութեանը պահուն ամէնէն աւելի Խաթֆոնթայնի մէջ ընդդիմութեան պիտի հանդիպի։

—Բրոնեէ զօրավարը Տորիս մարտաւաւը գացած պահուն շնորհակալութեան հեռագիր մը ուղղեր է Լորտ Ռոպերթսի՝ իրեն եղած լաւ ընդունելութեան համար։ Նաեւ այդ նպատակով շնորհակալութիւն յայտներ է իրեն ընկերացող Բրիթիման զօրավարին։

—Լէտիսմիթէն կը հեռագրեն Սպանսուրսի.— Ցուռնուարի սկիզբը Լէտիսմիթի մէջ կային 5500 ձի և 5500 ջորի։ Փետրուարի սկիզբէն առաջ 1100 ձի միայն կրնային սնուցանել, միւսներուն միսէն երլիք պատրաստուած էր։ Փետրուարի սկիզբը նաւային թնդանօթներուն իւրաքանչիւրին համար 40ական մարմար միայն կային։ Դաշտային բոլոր թնդանօթներու ռազմամթերքները ամբողջովին պիտի սպառէին եթէ մեծ ճակատամարտ մը կատարուէր։ Պոէրները այս վիճակէն տեղեկութիւն չունէին։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Թիչ մը խնկած են այսօր գիները՝ բաց ի Սպանիակէն որ 32 սանթիմ աւելի բարձր է երէկուընէ, ըլլալով 70.57։ Անգլիական քոնսոլիտէն 31 սնդ. կորուսած է. իսկ Զէրդրէտ 2 ֆր. վրայ դրած ու Թրանսվալը նոյն մնացած է Բարիզի հեռագիրով։ Բայց հոս 64.25 կը գտնեն Թրանսվալը մինչեւ երէկ մինչեւ 66 ֆր. գործ եղաւ։

—Երէկ այս տողերուն մէջ տեղ մը սխալմամբ՝ քոնսոլիտէին համար «մինչեւ 25-14 փր. եղաւ» ըսուելու տեղ «26.14» շարուած էր, զոր կ'ուղղենք այսօր։

—Այս շաբթուան հաշուեյարդարումով որոշուած է 1000նոց քոնս.ի համար 57ու կէս ղրշ. և մէն մի երկաթուղիի համար ալ 31 սնդ., երկուքն ալ բէքոր։

* * *

Երէկ, հայաթերթ մը, «Թրանսվալի Սակը անփոփոխ մնացած է» ըսած էր. մինչեւ 2 լման ֆրանք տարբերութիւն ըրած էր, առջի օրուընէ երէկ։ Թող թէ իրիկուան դէմ 66 ֆր. գործ եղաւ, բայց նոյն իսկ տակաւին լրագիրները չհրատարակուած՝ 64 ֆր. կը զնեին հոս Թրանսվալը, մինչ առջի օր նոյն ատեն 62 ֆր.ի կը ծախեին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	16
Ամէնէն բարձր գին	»	25	16 ½
Ամէնէն վար գին	»	25	11 ½
Բումէլիի երկաթ. գոց.	Ֆր.	126	12 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	126	25
Ամէնէն վար գին	»	125	62 ½

ԲԱՑՈՒՄ 24 Փետր.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Ֆ.	25	11 ½
Բումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	125	25
Օսմանիյէ		435	—
Ռէզիի		297	
Օսմ. Պանքա		13	—
Քէռէսի ծէնէրալ Օ.Ա.Ա.		2	34
Ցօս. Օ.Ա. Շանսի չ Վայէտ	Ա. Ո.	0	08
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	40
Թրամուէյ բաժնեթ.		680	—
» ժուրնանս		2:1	—
» պարտատ.	Ֆր.	482	
Տարտի Ն. Պոլսոյ	»	475	50
Թրանսվալ	»	64	25

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ՀԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	10
Ռոլ Եշէրիպալ	»	90	08
Քրիմիշ	»	51	09
Մէջիտիէ արծաթ	»	108	04
Մէջիտիէ	»	96	05
Բուլվի Ղոհատրամ	Ս. Ո.	»	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	12 ½
» » » չէք	»	110	02 ½
Բարիզ » »	Ֆր.	22	93 ¾
» » » չէք	»	22	88 ¾
Պերլին անտակոս չէք	Մարք	18	46
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	88

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 7 Մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	101	81
Օսմանեան Ռանթ սեռի Բ.	47	25
Օսմանեան Ռանթ սեռի Դ. բաց.	13	50
Օսմանեան Ռանթ սեռի Դ. գոց.	23	50
Օսմանեան Պանքա	13	—
Ռուսական 1890	101	25
Հելլենական 5 %	39	50
Պուլկարական 1888	86	—
Էժիպսէն իւնիֆիտ	103	75
Զարթըրտ	3	62
Տօմինիոն	102	75
Թրանսվալ	2	56
Այտրն երկաթուղի	9	50
Շանտ Բարիզ	25	42 ½

ԲԱՐԻԶ, 7 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	102	07 ½
» » 3 ½ %	»	103	02 ½
Օսմ. Քոնս. սեռի Դ. բաց.	Ղրշ.	24	—
» » գոց.	»	23	90
» » » Բ.	»	47	90
» » » Գ.	»	27	25
Օսմանիէ	»	435	—
Բուլվի երկաթուղի	Ֆր.	127	75
Օսմ. Ռէզի	»	297	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	577	—
Քէռէսի Լիոնի		1137	—
Իտալական Ռանթ	»	94	35
Մանիսական արտաքին	»	70	57
Էժիպտին իւնիֆիտ		106	—
Թրանսվալ	»	65	—
Զէր Լոնտոնի վրայ	»	25	215
Գոտմաքեղ	»	03	50
Զարթըրտ		95	—

ՊԵՐԼԻՆ, 7 Մարտ

Ռուսիա	»	216	50
Բուլգարի երկաթուղի	»	122	60
Անատ. երկ. պարտատոմս	»	—	—
Ֆոն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	285

ՎԻԵՆՆԱ, 7 Մարտ

Ֆոնտ. Լոնտոնի վրայ	»	242	50
Բուլգարի երկաթուղի	»	123	50
Օսմ. Ռէզի	»	144	40

ՊՐԻՈՒՍԷԼ, 7 Մարտ

Օսմ. Քոնս. սեռի Դ.	23	60
Բուլգարի երկաթուղի	125	25

Ա Զ Դ

Օսմանեան կայսերական Պանքան 1 մարտի 1900 (Ն. Տ.) թուականէն սկսելով, հաշուէ ի հաշիւ կարգադրութեանց մասին փոխանցական (virement) դրութիւն մը պիտի գործադրէ, որով ամէն անոնք որ յիշեալ դրամատան հետ հաշիւ ունին՝ պիտի կարենան վճարումներ ընել իրարու, պարզ տօմսագրութեան միջոցաւ, և առանց պէտք ունենալու հնչուն դրամի տեղափոխութեան։

Այս նպատակաւ վերոյիշեալ դրամատուն ստորեւեալ օրինակին համաձայն փոխանցման մուրհակներ (bons de virement) յօրինած է, զորս իրեն հետ հաշիւ ունեցողներուն արամադրութեան ներքեւ կը դնէ, և կը խնդրէ անոնցմէ յանուն կանոնային հաշուի իրենց աշակցութիւնը ընձեռել այս նորաձեւութեան կիրառման, որ մեր հրապարակին դրամական շարժումը աւելի պարզ և ապահով սահմանի մը մէջ դնելու կը ծառայէ։

Թիւ. . . 19

ՏՈՒՄՍ ԴՐՈՇՈՒ

Կ. Պոլիս

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Փոխանցումն Օսմ. Կայս. Պանքայի ազգանունի մասին

Էֆ. Էֆրա պարահանցին հաւատարիմ ընկերոջ։

Օսմ. Լիրա, մեր հաշիւը պարտական

ԱՅՍՔՈՒԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԻԼԱՆ

(Բոսքա վէ Թէլեկրաֆ Նեզարէթինտէն)

Թէլէկրաֆ վէ բոսքա նէզարէթի աւլիէսինին կէլէճէք իւչ եիւզ օն ալթը սէնէսի անպար լաբզմէսինտէն օլան օթուզ ալթը գալէմ լեվազիմը գբրթասիէ մէվգբը միւնագասաբ վազ օլունտուղունտան իթասընա թաւիպ օլանլարընը ուսուլ վէ էմնալի վէճհվէ նումունէ վէ չէրայիթինի կէօրէրէք վէ իյզահաթը լազմէ պարագ բէյ սիբմէք իւզբէ Տէրսաատէթ Թիճարէթ օտասը իլէ մուգավէմէաթ մուհարբիլիկնտէն մուսատտագ քէֆալէթ սէնէտլէրինի վէ եախոտ եիւզտէ օն նիսպէթինա տէբոզիթօ ագչէլէրինի համիլէն ճումատան մատա պէհէր կիւն նէզարէթը միւշարէլէյէճա մէճլիսը իտարէսինին միւպանաաթ վէ միւնագասաթ չուպէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ցիր 21 Շուպաթ սէնէ 315

—)(13)(—

ՆԻՔՕԼ ՄԷՅՐԱ

ԿՌԱՊԱՇՏ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

Ա. ՄԱՍ

ԼԱՔԱՖԷ ՍՆՏՈՒԿԸ

Զ.

ՈՒՐ ՎԵՐԶԱՊԷՍ ԿԸ ՀԱՍԿՑՈՒԻ ԹԷ ԻՆՉ ԷՐ ԵՐԷՅԻՆ ՆՊԱՏԱԿԸ

Երեք քառորդ ժամ անցաւ։

Մակոյկը երթալով կը հեռանար շոգենաւէն.

Ցանկարծ, ահագին բոց մը պատռեց գիշերուան մթութիւնը։

Ցետոյ ահարկու պայթումի մը ձայնը լսուեցաւ։

Լաֆոնիա օդը ելած էր...։

Է.

ՍՈՍԿԱԼի ԿՈՒԻ ՄԸ ՈՎԿԷԱՆՈՍԻՆ ՄԷՋՏԵՂԸ

Երէցը գոհունակութեան կատարեալ արտայայտութեամբ դիտած էր իր գործը։

Միս Տէպորա նուաղած էր իսկոյն, իր առեւանգիչին բազուկներուն մէջ։

Բայց տակաւ կ'ուշաբերէր։

Քիչ ետքը բոլորովին սթափած էր ու սոսկումով կը վերուշէր իրողութիւնը։

Ցանկարծ, աչուքները դէպի նաւը դարձուց ու տեսաւ որ բոցերու մէջն է ան։

Երէցը անշարժ կը մնար նաւակին մէջ, թիերը ձեռքը և իր զոհը կը դիտէր կատաղի նայուածքով մը։

—Հայրի՛կ, օգնութեան հասիր, աղաղակեց Միս Տէպորա. հա՛յր, հա՛յր, ո՞ւր ես։

Երէցը առանց ձայն հանելու ձեռքը տարածեց և ովկէանին խորութիւնները ցոյց տուաւ։

—Հայրս մեռա՛ծ,.., աղաղակեց նորէն Միս Տէպորա, օ՛հ կարելը բան չէ՛ ատիկա. ազատենք զինքը, գթութի՛ւն։

Բայց երէցին ա՛կաթեկիր լռութեան հանդէպ, երիտասարդ աղջիկը միտքը բերաւ իր առեւանգումը։

Իսկոյն ճանչցաւ Երեմիա Սքիտէմը։

Ու դառն աղաղակ մը թռաւ նորէն իր շրթունքներէն.

—Ո՞վ էք դուք. ի՞նչ կ'ուզէք իզմէ։

—Հիմա պիտի գիտնաք բոլոր ատոնք, պատասխանեց վերջապէս անծանօթը։

Ցետոյ կարճատեւ լռութենէ մը ետքը շարունակեց.

—Թերեւս դիս Ամէրիկացի և ձեր Աստուածին քահանան կը կարծէք։ Ո՛չ մէկն եմ և ո՛չ ալ միւսը։ Այն աստուածները որոնց ես կը ծառայեմ, չա՛տ աւելի զօրաւոր են ձերիներէն։ Իմ անունս Սուքրիանա է և սուրբ մը կը նկատուիմ Մահուան Դիցուհիին՝ Քալիի կողմէ։

Տէպորա գլուխը վերցուց ու զարմացմամբ իր առեւանգիչին անճանաչելի դէմքը դիտել սկսաւ։

Այդ անունը՝ զոր անիկա արտասանած էր, այդ անծեալ անունը ծանօթ էր իրեն։

Ուրեմն իր հայրը իրաւունք ունէր՝ երբ Շիքագոյի մէջ կը հաւաստէր թէ Լաքայէ անտուկին մէջի փաքիրը ողջ է։

Այո՛, ողջ էր այդ սոսկալի արարածը։

Բայց ի՞նչպէս արթնցած էր։

Ե՞րբ...։

Այդ միջոցին Սուքրիանա կարճ խօսքով իրեն կը բացատրէր բովանդակ իրողութիւնը, իր զարթնումէն սկսեալ մինչեւ Լաֆոնիա նաւը մտնելը, նախապէս տոքթորոին դրամը գրպանելէ և երէցի հագուստով ալ ծածկելէ ետքը։

Բոլոր այս յայտնութիւնները միս Տէպորան սարսափի մէջ կը ձգէին. սարսափ մը որ երթալով ա՛լ աւելի կ'աւելնար։

Եւ սակայն կրցաւ պէտք եղածին չափ քաջ ըլլալ, և հարցուց երէցին.

—Բայց ի՞նչ կը մտածէք ընել դիս։

—Քալիի սրբարանը պղծուած է ձերիններուն կողմէ. Սիվա իր վրիժառուները պիտի ազատեն զիս։ Ես արդէն մեռցուցի քու հայրդ ինչպէս նաեւ Լաֆոնիայի բոլոր անհաւատները։ Բայց ատիկա անբաւական է։ Որպէս զի քաւումը կատարեալ ըլլայ, աւելի մաքուր զոհ մը պէտք է մեզի, և մեր ծէսերուն համեմատ զոհուած։ Այդ զոհը դուն պիտի ըլլաս. քու օտարականի տժգոյն արիւնդ պիտի ամոքէ մեր աստուածներուն բարկութիւնը...։

Եւ Հնդկաստանցիին աչուքները սկսան փայլակներ արձակել։

Տէպորա ինքզինքը մինակ, լքուած և առանց ապաւէնի կը գտնէր։

Այս պատճառաւ իսկոյն ոտքի ելաւ և պատրաստուեցաւ ծովը նետուիլ՝ աղաղակելով.

—Հա՛յր, սպասէ՛ ինծի, ես ալ կու...

Զկրցաւ լմնցնել։

Զղուտ ձեռք մը բռնեց զայն։

Ի զուր կը ջանար հողոպրիլ։

Ամուր մը բռնուած էր։

Այդ կռուին պահուն սակայն, մակոյկը բաւական շրջած էր և սկսած էր ջուր առնել։

Վախ կար որ ընկղմի։

Սուքրիանա զգաց վտանգը ու նաւակը ղատօրէն կարենալ վարելու համար ըսկըսաւ բանալ լաքայէ անտուկը՝ երիտասարդ աղջիկը անոր մէջ բանտարկելու նպատակով։

Բայց յանկարծ ետ քաշուեցաւ կատաղութեան աղաղակ մը արձակելով։

Հազիւ թէ անտուկին կափարիչը բացուած էր, երբ մարդ մը դուրս ցատկեց և բռունցքի երկու զօրաւոր հարուածներ տալով փաքիրը կռնակի վրայ պառկեցուց մակոյկին մէջ։

Միս Տէպորա, այդ յանկարծական ազատումին մէջ հասկցաւ թէ՝ ով է անտուկէն ելլողը, և աղաղակեց.

—Էտկա՛ռ...

Բայց Բէնսոնէ,—որովհետեւ նոյն ինքն էր,—չպատասխանեց։

Առանց փաքիրին ոտքի ելլելու ժամանակ ձգելու, բռնեց անոր մէջքէն և մարմինը վեր բարձրացնելով, ակնթարթի մը մէջ ծովը նետեց զայն։

. . . . . .

Հազիւ ծովին ջուրերը գոցուած էին փաքիրին մարմնին վրայ, Բէնսոնէ իսկոյն թիերը ձեռք առաւ և քիչ ետքը յաջողեցաւ լաւ ուղղութեան մը մէջ դնել մակոյկը։

Մինչեւ այն ատեն Տէպորա սթափած էր ու կ'աղաղակէր.

—Դո՛ւն հոս, դո՛ւն հոս...։

—Ես ինքս, ինչպէս կը տեսնես, պատասխանեց երիտասարդը։ Բարեբաղդաբար ճիշդ ժամանակին արթնցայ քեզ ազատելու համար այս անպիտանին ձեռքէն։ Միայն թէ ո՞վ մտքէն կրնար անցնել որ այդ դիակը այսպէս շուտ

ԷՔԻԹԱԳԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց

Աշխարհիս Է՛ն հարուստ և Է՛ն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Գալիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն

Միայն 20 տարեվճարով

Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի

(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց թարիֆի համաձայն տարեվճարն է ֆր.		4140
Էքիթապլ ընկերութեան » » »	»	3408
Տարեկան տարբերութիւն է նպաստ Էքիթապլի	ֆր.	732
20 տարուանմէջ » » »	»	14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	»	25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը

Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱԳԼԻ 489

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բէթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքվա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղը Հրդեհ.— Կեանք. — Ոսկեդրութիւն. — Աշկանդ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քնիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Գլխաւոր Գործակալ (Հր. տեղը Մատուռ)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԻՈՏՕՐ ԲԼՈՒՐԼԷՆ 524

ՀԱՄԳՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԾԵՆ ԵՒ ՍՐՈՒԹԻՒՆՔ ԲՆԴԴԵՄ ՄԻԱՑԵԱԼ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

Ընկերութիւնքս փոխադարձ երաշխաւորութեամբ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ, բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։ 514 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒԵՒԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Գալիս, Պահէշ—Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21 22

ԼԱՆԹՌԷ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 230 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմս Էմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հոհոս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հոհոս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլոմոն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրօքէշ մ'Օսթէն.
Թէոտոր Բոնֆէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ
Կառավարութեան Քոմիսէր
Գ. ԺԱՆ ՄԻՒՐ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԻԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆիոզլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 22 6 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 23 7 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։ (Հաղորդակցութիւն Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Ս2 24 8 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ս2 24 8 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 25 9 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի 52

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄՈՒՌԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԻԵՐ

Մարտ 13ին Միսկրէլի, Մարսիլիայէն։
» 19ին Սիրիասի Անատոլուի եզերքէն Առմէնի չոգենաւը Անվէրսէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մարտ 14ին Միսկրէլի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։
» 20ին Սիրիասի, ուղղակի Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2 կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեաց համար, դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Քարաքիոյ վրայ։ Թ. ՌԷՊՈՒԼ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1899 Նոյեմբեր 10էն սկսեալ մինչեւ ցնոր առաջնորդութիւն

Եւրոպական եզերէն Կամուրջ

1 33	Գօյց. Բ.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ. պշկ.	20
1 30	Ենիմ. մէզպ. պէօյթ. Թրպ. ենք. սթն. պօյճ. պշկ.	39
2 15	Գօյճ. Բ.հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ.	45
2 15	Եսմ. մէզպ. պէօյթ. Թրպ. ենք. միրկ. Բ. հիս. պէպ. արն. զրչ. օ.թ. պշկ.	40
3 —	Միրկ. Բ. հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ.պէշ. (բաց ի ուրբաթէ)	37
3 15	Եսմ. մզր. պէյթտ. Թրպ. ենք. սթէն. պօյճ. Բ. հիս. պէպէք արն. զրչ. օրթ. պշկ.	43
4 —	Գօյճ. Բ. հիս. պէպէք արս. զրչ. օրթ. պշկ. (բաց ի ուրբաթէ)	39
4 45	Եսմ. մզր. պէյտ. Թրպ. ենք. սթն. միրկ. Բ. հիս. պէպէք արն. զրչ. օրթ. պշկ.	34
5 —	Միրկ. Գօյճ. Բ. հիս. պէպ. արն.զրչ.օրթ. պշկ. (բաց ի ուրբաթէ)	44
5 30	Եսմ. մզրպ. պէյթտ. Թրպ. ենք. պօյճ. Բ. հիս. պէպ. արնվ. զրչ. օրթ. պէշկ.	33
6 45	Պէյգ. ենք. զանլ. միրկ Բ. Ա. հիս. զանտլ. պէպ. արնվ. չէնկ. պէյլ.օրթ.Թզկ.սկիւտ.	20
7 —	Եսմ. մէզը. պէյտ. Թրպ.ենք.սթէն.միրկ. Բ. հիս. պէպ. արնվ. զրչ. օրթ. պէշկ.	21
8 15	Բ. Ա. զավ. եսմ.մէզը.պէյտ.Թրպ. պէյգ բշգի. չպք. զանլ. Ա. հիս. գնտլ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզվ. սկիւտ.	43
9 —	Եսմ. մզրպ. պէյտ. Թրպ. ենք. սթէն. պօյճ. Բ.հիս. պէպ արն հրչ. օրթ պէշկ	45
10 35	Միրկ. արն. (բաց ի ուրբաթէ)	46
11 —	Եսմ. մէզը. պէյթտ. Թրպ. ենք. միրկ. Բ. հիս. պէպ. արս. օրթ. պէշկ։	34

Ասիական եզերէն Կամուրջ

1 30	Ա. հիս. գնտ. վանք. չնկ. պէյլ. Գզկ.	33
1 45	Պէյգ. բշգի. չպլ. զանլ. Ա. հիս. գնտ. վանք. չէնկ. պէյլ. զզկ. պշկ.	21
2 15	Ա. հիս. գնտլ. վանք. չէնկ. պէյլ. զզկ. (բաց ի ուրբաթէ)	44

(Այս շոգենաւը ուրբաթ եւ կիրակի օրերը Պշկթ. եւ բոլոր լուս օրերը Սկտ. պիտի հանգչի)

2 15	Պէյգ. բշգի. ենք. զանլ. միրկ. Ա.հիս. գնտ. պէպ. վանք. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ.	44
2 45	Բ. Ա. զվ. եէնիմ. մէզվ. պէօյթ. Թրպ. պէյգ. բշգի. չպք. զնլ. Ա. հիս. գնտ. վանք. չէնկ. պէյլ. զզկ. պշկ.	17
4 —	Ա. հիս. գնտլ. վանք. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ։ (բաց ի ուրբաթէ)	45
5 —	Պէյգ. բշգ. չպլ. գնլ. Ա. հիսաք գնտ. (սովորական օրերը Սկտ. եւ միւս օրերը վանք. չէնկ. պէյլ. զզկ. պէշկ.)	33
5 30	Ա. հիս. գնտլ. վանք. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ. (բաց ի ուրբաթէ)	40
6 45	Պէյգ. ենք. զանլ. միրկ. Բ. Ա. Հիս. գնտ. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. օրթ. զզկ. պկիտ.	20
8 15	Բ. Ա. զվզ. եսիմ. մէզվ. պօյթ. Թրպ. Պէյգ. բշգ. չպլ. զանլ. Ա. հիս. գնտլ. վանք. չնկ. պէյլ. զուզկ. սկիւտ։	43
10 25	Պէյգ. ենիք. զանլ. Ա. հիս. զանտ. չնկ. պէյլ. պշկ.	37
11 5	Զանիգիւղէն ուղղակի կամուրջ (բացի ուրբաթէ)	20

Կամուրջէն եւրոպական եզերէ

2 —	Պէշկ. օրթ. զրչ. արն. պէպ. Բ. հիս. միրկ. ենիք. Թրպ. պէօյթ. մէզը. եսիմ.	34
3 —	Պէշկ. օրթ. արսվ. Բ. հիս. պօյճ. բաց ի ուրբաթէ	39
3 40	Պշկ. Սկիտ.զգկն. օրթ. պէյլ.չնկ.արնվ. պէպէք գնալ. Ա. Բ. Հիս. պօյճ. գնլճ. եսիք. բշպ. պէյգ. Թրպ. պյքտ.մզը. եսմ.	21
4 20	Դրչ. արնվ. միրկ. բաց ի ուրբաթէ	44
4 —	Պէշկ. օրթ. արսվ. պէպ. Բ. հիս. միրկ. սթէս. ենիք. Թրպ. պէօյթ. մզրպ. ենիս։	35
6 —	Պէշկ. օրթ. գ.բշ. արս. պէպ. Բ. հիս. պօյճ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէյքտ.մզրպ. եսմ. Բ.Ա. զավաք	38
7 —	Պէշկ. զզկ. պէյ. չէնկ. արնվ. գանտ. Բ. հիսաք պօյճ. գնլճ. եէնիք. պէյրզզ Թրպ. պէօյ. մէզպ. եէնիմ.	45
9 —	Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Բ. հիս. միրկ. սթէն.եսիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիս։	34
9 45	Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ.Բ. հիս. միրկ. բաց ի ուրբաթէ	46
10 15	Միրկ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ. Բ. Ա. զավազ	40
10 20	Պէշկ. գնտլ. Ա. հիս. զանլ. չպլ. բշգի. պէյգ. Թրպ. պէօյթ. մզրպ.	39
10 40	Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ա. Բ.հիս.գնլ. միրկ. սթէս. ենիք. բշպ. պէյգ. Թրպ. պյքտ. մզրպ. եսմ։ Բ.Ա. զավ։	21
11 5	Պէպ. Բ. հիս. պօյճ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. եսիմ։	43
11 10	Պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. միրկ. ենիք. պէտի դալորբակցը բաց ի ուր.է	45
11 35	Եսիք. արապ. պէյքտ. մէզրպ. ենիմ։	45
11 50	Դշկ. պէպ. Բ. հիս. սթէն. ենիք։	37
12 —	Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պօյաճ.	20

Կամուրջէն ասիական եզերէ

2 45	Պշկ. զզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիսաք գնլճ. չպլ. բշպ. պէյգ.	38
3 20	Զանլ. Ա. հիս. բաց ի ուրբաթէ	45
3 40	Սպլտ. զզկս. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնվ. գանլ. Ա.Բ. հիս.գանլ. միրկ. սնիք. բշպ. պէյգ. Թրպ. պյքտ. մզրպ. եսմ Բ. Ա. զավ։	21
4 30	Պէշ. պէյլ. չպկ. վնք. գնտլ.Ա.հիս. բաց ի ուրբաթէ	40
5 15	Պ.գշ. զզկ. պէյլ. չէնկ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս. գանլ. չպլ. բշպ. պէյգզ։	20
9 5	Պէշք. զզկն. պէյբ. չնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս. գնլ. բշպ. պյթզ.	37
10 20	Պէշկ. գնտլ. Ա. հիս. զանլճ. չպլ. բշպ. պէյգ. Թրպ. պէշ. մզրպ.	39
10 25	Պէշգ. զզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք։ բաց ի ուրբաթէ	20
10 40	Պէշկ. օրթ. զրչշմ. արնվ. պէպ.գնտլ. Բ. Ա. հիս. գանլ. միրկ. սթէն. ենիք. բշպ. պէյգօզ. բաց ի ուրբաթէ	21
11 —	Պէշ. զզկ. պէյլ. չէսկ. վնք. գնտ. Ա.հիս.	38
11 30	Դնտ. Ա. հիս.գ'ալ. չպգ. բշպ. պէյգ.	44
11 55	Պշկ.զզկն. պէյլ.չէնկ.վնիք.գնտլ. Ա.հիս.	20

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ ԵՒ ԱԼԺԻՐԻԱՅԻ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԻԵՐ

Մարտ 14ին Միսկրէլի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։
» 20ին Սիրիասի, ուղղակի Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2 կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեաց համար, դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Քարաքիոյ վրայ։ Թ. ՌԷՊՈՒԼ

ՔՈՒՆԱՐ CUNARD

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ամէն տարի նաւերը կ'ելնեն Լիվերփուլ և Ալեքսանդրիա

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Սամարիա	7715	Գասկոնիա	4561
Բոլիւրիա	7716	Համբրիա	3574
Սիբերիա	6911	Մարմանտ	3402
Սկանդինաւ	6200	Ալպս	2899
Բաւարիա	5637	Եարակսա	3100
Աէթիոպիա	5517	Շարլիա	2448
Գալիա	5006	Բոսնիա	2144
Սիբիրիա	4557	Թրինիտատ	1896
Աէլբա	4143	Տորոնտօ	1853
Գէտոս	3877	Բանքոկ	1335
Շեզարիա	3614	Լանգոնիա	1203
Գերմանիա	3845		

Ալեքսօ. շոգենաւը, նաւապետ Հ.-Լիթլը, Լիվերբուլէն Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի հասնի դէպի Մարտ 22 (Ն. Տ.)։

Դիմել առ. ՃՈԼԻ և ՍԻՍԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէքլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի, Գլասգոյի, Մինկրեսթրի և Սաութ Սոլի միջև

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Սամարիա	3000	Թիւնա	2500
Սնաքա	3000	Նէգրոիտ	240
Թէլլոզը	3000	Օսարիոթ	2250
Գեանթաբուս	3000	Բէրտ	1250
Նարա	3000	Դիֆնոր	2000
Նորմանդի	3000	Եարտնի	1500
Հարիսոնիա	3500	Գալէտ	1000

Դիմել առ. Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուզիքլի խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, ՃԷյմս Սգրիգ Լիվրբուլ

Աբոնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

կՈՒՐԾՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ՍԻՐՈՊ Տ'ԻՊՕՖՕՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ

ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿԵՐ. դեղագործ

SIROP D'HYPOPHOSPHITE DE CHAUX DE GRIMAULT & Cie

Բոլոր բժշկաց կողմէ յանձնարարուած է և կատարելապէս կը բուժէ ցնցուղի և թոքի հիւանդութիւնները. նոյնպէս հարբուխները, ցնցղատապերը և. թոքախտաւորները։ Թոքերուն այտուցները կ'սպիացնէ և կը վանէ յարատեւ հազերն, որ հիւանդներուն յուսահատութիւն կը պատճառեն։ Իր ազդեցութեամբ գիշերային քրտինքները կը դադրին, ախորժակը կաւելնայ և հիւանդը շուտով կ'առողջանայ։

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանաց մէջ

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակայ են ու չեն փութար դնրման մը ընել, ապահովապէս ինքզինքնին կը թունաւորեն անդգալաբար, որովհետեւ կերակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, օրերով սատմոքսին և ալիքներուն մէջ մնալով հոտին, նեխին փոխանակ մարմնոյն անուղղ մասակարելու, թունաւոր միքրոպներ կ'արտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը թունաւորեն զայն։ Հետեւաբար արիւնը կ'ապականի և ախորժակի պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքսի ակարութիւն, գլխու ցաւ և պտոյտ, մելancոլութիւն, ևն. առաջ կու գայ յաճախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ։ Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պաստուրը և ասոնցմէ ծագում առաջ կիւանդութիւնները հիմնապէս բուժելով, շատ մը վտանգներու առաջքը առնելու նպատակով հնարած է ՏՕԹԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու աղիքները իրենց առողջութիւնը գտնելով կերակուրը դիւրաւ կը մարսեն ու Պնդութիւնը կ'անհետանայ։

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ։

479 10—26

ԼԱ ԵՒՐՈ-ԵՄՊԻՐ

ՀՆԳԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն

Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Ցնծութիւն յնւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բելթիէ փողոց (Գուլվան եէ գ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան չէնքերն այժմ կը վերանորոգուին, որով իր գրասենեակներն ապահովաբար փոխադրուած են Նոտ-Ֆոմ ան Վիքտուար փողոց Թ. 42։

1898 Մուտքագրեալ 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան գումարն է Մէկ Միլիարտ Քառասուն Միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բռնի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնադրէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիոն 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի չահերն են 14,400,000 ֆր.։ 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անգամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կրաւական Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր չահերը։ Եթէ մանանից էք, և կամ ապահովեն չէք, խիստ չահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութիւնն մասնաւոր կարգադրութիւններ։ Օրինակի համար մասնաւորապես անկեղութիւններ ուզեցէք էքբեր հասու Թարիք գործ ապահովագրութեան վրայ որ կարիքին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվերջերու եւ աշխատանքի ձեւով ապահովագրութեան վրայ։ Ի դէպ մահու որոնք ծանանակագիրներ մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ բրա համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ա. ՈՒ. ՀԻՒԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Գենեզ-Գատուիրակ
192 Ա. ԶՈՒԱՅԵՆ
Վայվոտա փողոց Վիթալիս խան Գալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՝ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԹԵՐԷ 396

(Ամէն դարձակոտ նայէ յուշ, հնար Զէրտպէնանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատատիկ ցաւած ատամներն ալ անփոփ կը լեցնեն. ցաւազրկելը և բուժումն ապայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, հոգակաւոր, և գիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յոյր և նման բնականի, գիտի նստարանի ըստ տարեվի, ծամելու, և ապա արտասանելու երաշխաւորաբար։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թրմբկացուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ ատամներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ց. Դ. Զմեռները կերեկի օրերն ալ, (Գիշ- կ- ց) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (Գիշ- կ- ։։։) հնարաւոր կը նշանաւնին բերելի գործատեղին։ 197

Գատաքշիցներ կրնան գալեր իւրանց բնակարանն, ֆր- 1 Խէրուպի ֆրոց.

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բորբոքումները, յոդացաւը, ճմլում, վերք ևն։ Անոնման դեղ այտուցներու և կոշտի համար։

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. (փնտռել մեր մարգարիտները)։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԴՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂՏԵՐԷՆ

Գահանշեալ է հեռեւեալ անունը պարունակող պիտակով տիեր

ANDRE S SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

ՈՅԺԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Լօռան տիւ Գօա կը գրէ. «Ի զմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս դիս համոզեցին որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՎԻԹԱԼԱՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու ատիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբաւժելի հոչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ, Ծննդական գործարաններու յատուկ ազդու դեղերովը ծանօթ Բրոֆ Միտիի պատրաստած այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՎԻԹԱԼԱՆ կազդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ բլլալով, ծերերը, ապաքինողները և զեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ապրեցուցիչ յատկութենէն։ Կը ծախուի Գասապեանի, Քիւչիւքեանի, Մէշիքլիի, Վօնտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։

527 4—52

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականէ սկսեալ

(30 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ծկկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈՒԼԻՍ ԵԷՆի խան, Քարաքէյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Գ. Ալպէր Սիմբնս Ծակոբեան խան, Վայվոտա փողոց Թիւ. 67

Գործակալ, Գալոյոյ կողմը Օսմ. Գանքային մասնաճիւղը Եէնի ճամի հավլուսը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-Գործակալ Գալոյոյ կողմը Գ. Ի. Զասօխ Մաբքուճճիլար, Զաբչիլը խան, Թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ

Ընդհ. Հալէպ, Գ. Գալոյ և Օսմանոյ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Գլասգոս	1069	Գօմս	1487	Դզզ	1011	Մարսէյ	724	Բօզարիս	185
Ալէքսօ	3607	Գօշկոշ	2903	Գլոսթոս	1836	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1118
Անէէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրս	775	Մարտիլլա	3708	Ֆէրթս	1735
Արիսսաս	2377	Գրեսս	4311	Հիսարլիք	1581	Միրբաս	3557	Միլվիս	1192
Սաբոնս	1832	Բամինս	957	Հինաս	3720	Միլս	1557	Սէէրս	1290
Գորսարիս	1284	Տուրս	2553	Հորտիս	5830	Մանգէսէլլս	1785	Գասաս	1838
Գրաչս	1076	Տրարս	1712	Հանսէր	583	Մարիլլս	2419	Թ. Ուիլսոն	1546
Գրէնս	841	Ֆէնսոն	504	Խաֆ	2354	Նէրս	1083	Փօրթս	3837
Գրիֆիսլս	4631	Ֆարս	2436	Բատոն	5540	Սէկս	4100	Քօլէս	1470
Գէլլս	1671	Ֆլոռաս	1520	Հիլս	1080	Սնիաքս	4038	Քորքիս	487
Գասիքս	1357	Ֆրազս	1481	Գէլս	1058	Օրլոնս	1535	Ուրպէրս	2459
Գամէս	1344	Ֆիսս	954	Գօլքէս	2307	Բալէնս	1637	Գասրս	1214
Գազս	1094	Ֆինլասս	1328	Գօվնս	1700	Բոլս	510	Վլոյս	1238
Գիրակս	3729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիրլիս	2229	Գլուճուրնս	2356
Գիսէրս	1234	Ֆրանչիսքս	4532	Լէբանոնս	2372	Բիհնաս	1863	Սէլս	1850
Գլիս	2697	Գալիլէս	3030	Լիվերմոր	1343	Բոլս	1618	Զէրս	1200
Գլորիասս	4235	Կիրանս	1248	Լորէնցս	3191	Բոմէս	1782		

Հօրդիս չգաղնաւը, նաւապետ Քրօֆիթ, ընդհանուր վաճառքով Հալէպն մեկնած է ամսոյս 3ին և ամսոյս 16ին կոս կը .պասուի։

Դիմել առ. գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԴ ՐԻՍՕՆ

Թիւ. 17—18, Քիւչիւք Մէնէք խան, Գալաթիա 377